

Föräldrar & medier 2012/13

Innehåll

Förord	4
Inledning, bakgrund, metod och läsanvisning	5
Sammanfattning	7
Resultatredovisning	10
1. Är barnet en pojke eller flicka?	10
2. Hur mycket fyller barnet i år?	10
3. Har barnet syskon?	11
4. Här följer några påståenden om tv och film.	12
5. Här följer några påståenden om datorspel/tv-spel	13
6. Här följer några påståenden om internet.	15
7. Har du någon gång oroat dig för att barnet ska...?	17
8. Har det någon gång hänt att ditt barn har...?	19
9. Bryr du dig om åldersmärkningen på datorspel/tv-spel (t.ex. 3, 7, 12, 16, 18 år)?	21
10. Tycker du att åldersgränserna på olika medier bör vara bestämda i lag eller endast vara rekommendationer till användarna?	22
11. Hur vill du få information om åldersgränser och innehåll på biograffilmer?	23
12. Hur vill du få information om åldersgränser och innehåll på DVD-filmer?	24
13. Hur vill du få information om åldersgränser och innehåll på datorspel/tv-spel?	25
14. Vad är din uppfattning om reklam som vänder sig till barn? Tycker du att det är...?	26
15. Hur tycker du att samhällets skydd av barn och unga fungerar när de använder följande medieformer?	27
16. När det gäller skydd av barn och unga när de använder medier, hur stort ansvar anser du att nedanstående aktörer ska ha?	28
17. Får du den information och vägledning som du behöver när det gäller barns och ungas medieanvändning?	29
18. Om du saknar information och vägledning när det gäller barns och ungas medieanvändning, ge exempel på vad du saknar.	30

19. Finns det innehåll i tv, film, datorspel/tv-spel eller på internet som du tycker är skadligt för barn?	30
20. Om du svarat ja på ovanstående fråga, ange upp till fem medieinnehåll som du anser kan vara skadliga för barn.	31
21. Finns det något innehåll i tv, film, datorspel/tv-spel eller på internet som du har märkt att ditt barn mår dåligt av att se?	32
22. Finns det något innehåll i tv, film, datorspel/tv-spel eller på internet som du inte vill att ditt barn ska komma i kontakt med?	35
23. Tycker du att barnet ägnar för mycket tid, lagom med tid eller för lite tid åt ...?	37
24. Tycker du att du själv ägnar för mycket tid, lagom med tid eller för lite tid åt ...?	39
25. Vad brukar du själv göra på internet på din fritid?	40
Bilaga 1 Bortfall, signifikans, åldersintervall och kalibreringsvikter	42

Statens medieråd är en myndighet som bl.a. har i uppdrag att verka för att stärka barn och unga som medvetna medieanvändare och skydda dem från skadlig mediepåverkan. Myndigheten ska också följa medieutvecklingen när det gäller barn och unga samt sprida information och ge vägledning om barns och ungas mediesituation.

Förord

Vi befinner oss på många sätt i ett paradigmskifte i samhället. Ett skifte där vi, oavsett ålder, tillbringar en allt större del av vår vakna tid uppkopplade mot internet och olika former av sociala medier. Ett liv där i stort sett varje vuxen svensk person är en frekvent internetanvändare. Där 83 % av alla tonåringar har internet i fickan. Där 98 % av alla 9–12-åringar spelar dator- och tv-spel. Och, där debutåldern för internetanvändning är 3 år. Vi lever i en tid när informationsflödet ökar nästintill exponentiellt och parallellt med det även mängden vinklad eller felaktig information. Detta är en utveckling som ställer stora krav på oss människor, barn som vuxna, att kritiskt hantera de texter och bilder vi möter. Den ställer krav på oss alla att balansera den tid som tilldelats oss. Vi är inte längre bara konsumenter av information och medier. Vi är i allt större utsträckning även producenter. Med den nya rollen följer en ökad möjlighet att delta i, och påverka, det samhälle vi lever i. Med den nya rollen följer även ett ökat ansvar för det som publiceras och sprids. Vad är rimligt? Vad är rätt?

I föreliggande studie har föräldrar till barn mellan 9–18 år svarat på frågor om barnens medieanvändning och den vardag som följer i dess spår. Det finns tydliga tecken på oro kring barnens medieanvändning, och då i synnerhet vad gäller den tid som ägnas åt olika medieformer. Oron gäller alltså tidsåtgången snarare än det innehåll som barn möts av. Tid som ofta måste tas från något annat.

Föräldrar till flickor är generellt sett mer oroliga för att barnet ska råka illa ut. Kvinnor är generellt sett mer oroliga än män i samma fråga. Flickorna är också mer i fokus gällande föräldrars missnöje vad gäller hur mycket tid medieanvändningen tar från ”resten av deras liv”. Detta samtidigt som det visar sig att pojkar använder minst lika mycket tid till olika medier.

Man har också mycket olika uppfattningar om vilka medieinnehåll som barnen mår dåligt av. Föräldrarna nämner i betydligt högre utsträckning fiktioninnehåll som skräckfilmer, spelat våld och porr, medan barnen själva menar att de mår dåligt av dokumentära skildringar av lidande och elände.

I studien ser vi en hel del intressanta resultat som vi nu avser att fördjupa kunskapen kring på olika sätt. Vissa frågor är nya sett till myndighetens tidigare undersökningar varför framtiden på olika sätt får utvisa i vilken riktning utvecklingen kommer att gå.

Ewa Thorslund
Direktör för Statens medieråd

Inledning, bakgrund, metod och läsanvisning

Detta är en redovisning av resultatet från en undersökning av vårdnadshavares attityder kring deras barns medieanvändning, skyddsaspekter när det gäller medieinnehåll och åsikter om skadlig mediepåverkan. De data från Ungar & medierundersökningen 2012/13 som redovisas här består av frågor som ställts till vårdnadshavare till barn mellan 9 och 18 år, det är alltså inte barnen själva som svarat på frågorna. Genomgående redovisas resultatet fördelat på tre åldersgrupper av barn, vilka i löpande text endast omnämns med siffror: 9–12 (år), 13–16 (år) samt 17–18 (år).

Kommittén Medierådet, som upphörde 2011 när myndigheten Statens medieråd bildades, genomförde 2005, 2006, 2008 och 2010 Ungar & medierundersökningar. Dessa omfattade inte barn äldre än 16 år, varför resultaten från gruppen 17–18 år inte kan jämföras med tidigare undersökningars resultat. Medielandskapet förändras snabbt, varför nya frågeställningar tillkommer medan andra förlorar sin relevans. 2012/13 års enkäter har också utformats i samarbete med Medietilsynet i Norge och Centralen för mediefostran och bildprogram i Finland, grannländernas motsvarigheter till Statens medieråd, i syfte att göra en gemensam nordisk rapport med jämförbara data. Detta har inneburit att vissa frågor omformulerats och svarsalternativ har ändrats, vilket innebär att det inte alltid går att göra direkta jämförelser med resultaten från undersökningen 2010. I de fall det finns jämförbara data mellan de båda studierna redovisas dessa i löptext och tabeller. Av statistiska skäl går det heller inte att göra säkra jämförelser med de tre äldsta undersökningarna (se bilagan).

Tidigare under 2013 har Statens medieråd publicerat *Ungar & medier 2012/13*, där medievanor och attityder kring medier hos barn och unga 9–18 år undersökts samt *Småungar & medier 2012/13* om medievanorna hos barn 0–8 år och föräldrarnas attityder till dessa. De frågor som redovisas i denna rapport gäller alltså endast föräldrar till barn 9–18 år. Data om föräldrars attityder till yngre barns medieanvändning redovisas i *Småungar & medier 2012/13*.

Underlaget för denna rapport består av en postal enkät som sändes ut till 2 000 föräldrar till barn 9–18 år. Statistiska centralbyrån genomförde datainsamlingen som pågick mellan 26 oktober 2012 och 16 januari 2013. Urvalet av respondenterna är ett obundet slumpmässigt urval. Svarefrekvensen är 41,5 %. Detta är förhållandevis lågt jämfört med tidigare Ungar & medierundersökningar. Sjukande svarefrekvenser är dock något som iakttagits under lång tid vid olika typer av enkätundersökningar med slumpvisa urval, både i Sverige och internationellt. Orsakerna till detta är inte klarlagda. Framtiden får utvisa om det är möjligt att

fortsätta med enkätundersökningar med obundna slumpmässiga urval eller om man får använda sig av alternativa metoder för datainsamling.

Generellt gäller att gruppen föräldrar till barn 17–18 år undersökts för första gången, vilket innebär att det saknas jämförelsematerial för denna åldersgrupp. För övriga åldersgrupper redovisas jämförbara data – i de fall det finns sådana – i anslutning till respektive fråga.

För att kontrollera hur föräldrarnas ålder påverkar deras attityder om barns medieanvändning delades de i tre åldersintervall: under 40 år, 40–49 år samt över 50 år.

FÖRÄLDRARS ÅLDER	BARNNS ÅLDER			TOTALT
	9–12 år	13–16 år	17–18 år	
-39 år	68 %	25 %	6 %	99 %
40–49 år	43 %	39 %	18 %	100 %
50 + år	15 %	38 %	47 %	100 %

Det är alltså en stor samvarians mellan föräldrarnas ålder och barnens ålder: en majoritet av föräldrar under 40 år har barn 9–12 år och nästan hälften av föräldrarna över 50 år har barn över 16 år. Detta innebär att vad som vid en första anblick förefaller vara attitydskillnader mellan föräldrar i olika åldrar delvis kan bero på att dessa attityder gäller barn i olika åldrar. Det går dock inte att redovisa data för hur olika gamla föräldrar svarat inom varje enskilt åldersintervall för barnen, då datamaterialet är alltför litet för att tillåta sådana analyser.

Det är betydligt vanligare att kvinnor besvarat enkäterna än att män gjort det. Trots att frågeformulären sändes ut till lika många män som kvinnor består svarsunderlaget av 65 % kvinnor och 35 % män. Detta är ett genomgående mönster i de flesta enkätundersökningar.

Mer detaljerad information om datainsamling och -bearbetning finns i bilagan.

Sammanfattning

I detta avsnitt presenteras de resultat där skillnaderna är störst mellan olika grupper: vårdnadshavarnas kön, ålder eller barnens ålder, eller där det skett påtagliga förändringar sedan undersökningen 2010.

Generellt är det större andelar föräldrar som uttrycker positiva attityder till tv, internet och datorspel än som uttrycker negativa. Datorspel är dock den medieform som har högst andel negativa åsikter från föräldrarnas sida. Framför allt anser man att datorspel är beroendeframkallande. Däremot är det endast en liten andel föräldrar som anser att barn blir aggressiva av datorspel/tv-spel. Attityderna till internet respektive tv/film är likartade, med några undantag. Medan man i högre utsträckning anser att internet är beroendeframkallande samt att barn lär sig både bra och dåliga saker på nätet, menar man att tv/film i högre grad passiviserar barnen.

Andelen föräldrar som oroar sig för att barn ska råka ut för obehagliga saker på internet har ökat sedan 2010. Detta gäller samtliga de företeelser som de tillfrågats om (se diagram 7). Det har dock inte blivit vanligare att barn har erfarenheter av företeelser som kan uppfattas som otäcka eller hotfulla på internet i några avseenden utom två: bland barn 9–12 har andelen föräldrar som anger att barnet kommit i kontakt med porr på nätet ökat och bland både 9–12 och 13–16 har andelen som anger att barnet har chattat via webbkamera ökat. Kvinnor oroar sig i betydligt högre grad än vad män gör för att barnen ska råka ut för något på nätet. Föräldrar är också mer oroliga för att flickor ska råka illa ut på nätet än för att pojkar ska göra det. Detta gäller särskilt frågor med sexuell anknytning. Det enda man oroar sig mer för avseende pojkar än flickor är att de ska ägna så mycket tid åt spel eller internet att de blir socialt isolerade.

En majoritet av föräldrar uppger att skyddet av barn på internet fungerar dåligt. Man är också – i något mindre utsträckning – kritisk till hur skyddet av barn fungerar när det gäller datorspel medan man är ganska nöjd med hur det fungerar när det gäller tv och dvd. Mest nöjd är man med skyddet av barn på biograf. Biograferna är det enda medieområde där åldersgränserna är lagstadgade. Paradoxalt nog tycker föräldrarna samtidigt att åldersgränserna på alla områden – tv, internet, dvd, datorspel och biograf – bör vara rekommendationer snarare än lagstadgade. Kvinnor är betydligt mer kritiska än män till hur skyddet av barn fungerar och mer positiva till lagstadgade åldersgränser. Förekomst av syskon tycks ha en effekt på hur föräldrarna ställer sig till frågor om skydd av barn och mediereglering: föräldrar till barn som har äldre syskon uttrycker i högre utsträckning missnöje med hur skyddet av barn fungerar när de använder medier. En förklaring kan vara att det upplevs som enklare att följa rekommendationer och åldersgränser om barnet inte har äldre syskon som lockar med ett ”vuxnare” medieinnehåll.

På samma sätt kan man se stora skillnader på i vilken utsträckning föräldrar bryr sig om åldersgränser på datorspel/tv-spel, beroende på var i syskonskaran det aktuella barnet befinner sig. Om barnet som frågorna avser är äldst, bryr sig en betydligt högre andel föräldrar om åldersgränserna än om barnet har äldre syskon. Än en gång finns det anledning att anta att det blir svårare att sätta upp regler för mediekonsumtionen och följa rekommendationer om det finns äldre syskon i familjen.

En kraftig majoritet av de tillfrågade föräldrarna anser att föräldrar själva ska ha det största ansvaret för skydd av barn och unga när de använder medier. Samtidigt uttrycks att alla aktörer har ganska stort ansvar, branscherna, skolan, staten och dess myndigheter.

En majoritet av föräldrarna anser att det finns innehåll i medier som kan vara skadligt för barn (9–12: 80 %, 13–16: 67 %, 17–18: 67 %). Som exempel på skadligt medieinnehåll nämns huvudsakligen våld i olika former samt sex och pornografi.

Andelen föräldrar som anger att barn mått dåligt av medieinnehåll de mött i film, tv, datorspel/tv-spel eller på internet har ökat jämfört med 2010. Ökningen är störst bland 9–12 och gäller främst kategorierna "skräckfilm", "porr", "våld i verkligheten", "spelat våld" samt "sexuella hot/övergrepp". Föräldrarna nämner alltså främst medieinnehåll av fiktionskaraktär, vilket är raka motsatsen mot vad barnen själv uppger har varit negativa medieupplevelser för dem. I *Ungar & medier 2012/13*, redovisas barnens svar och där visar det sig att de i betydligt högre utsträckning än föräldrarna menar att material med dokumentär anknytning fått dem att känna sig illa till mods. Även på denna fråga framträder en tydlig syskoneffekt, där föräldrar till barn med äldre syskon i betydligt högre grad uppger att barnet stött på material de mått dåligt av.

Slutligen tillfrågades föräldrarna om de tyckte att deras barn tillbringade för mycket tid, för lite tid eller lagom med tid på olika aktiviteter, såväl fysiska och sociala som medieanvändning. Det framträder tydligt att medieanvändningen är det som föräldrarna anser tar för mycket tid. Missnöjet med den för stora tidsåtgången har ökat kraftigt sedan 2010, främst avseende åldersgruppen 13–16. Andelen som anser att barnet ägnar för mycket tid åt internet har ökat från 28 % till 41 % och när det gäller mobilanvändning från 23 % till 42 %. Detta är barnen överens med föräldrarna om, även om procentandelarna är lägre (se *Ungar & medier 2012/13*). Eftersom användningen av både internet och mobilen har ökat kraftigt i dessa åldersgrupper kan man konstatera att föräldrarnas ökade missnöje har en grund i reella förändringar av medieanvändningen. Så är dock inte fallet med föräldrarnas missnöje med dator- och tv-spelande. 2010 tyckte 25 % av föräldrarna till 9–12 att spelen tog för mycket tid. 2012/13 tycker 34 % detsamma. Under samma period har datorspelandet inte ökat nämnvärt i denna grupp.

Generellt anser föräldrarna att pojkar tillbringar för mycket tid med dator- och tv-spelande medan flickorna använder mobilen och sociala medier alltför mycket. Detta har sin grund i att pojkar spelar mer än flickor medan flickor använder sociala medier och mobilen mer än pojkar.

Om man sätter föräldrarnas missnöje i relation till hur mycket pojkar och flickor faktiskt använder de olika medierna visar det sig att föräldrar till flickor i flera avseenden är mer missnöjda med sitt barns medieanvändning i proportion till hur mycket tid de faktiskt ägnar åt medier.

Det gäller bland annat tv/film och sociala medier. Avseende hur mycket pojkar och flickor faktiskt ser på film och tv föreligger det inte någon könsskillnad och trots att flickor använder sociala medier i högre utsträckning är missnöjet proportionellt större än vad det är med pojkars sociala medieanvändning. På samma sätt är det betydligt vanligare att föräldrarna tycker att flickorna spelar för mycket spel i proportion till hur mycket de faktiskt spelar. Föräldrarnas kritiska inställning till omfattningen av flickornas medieanvändning står alltså i dessa avseenden inte i proportion till den faktiska medieanvändningen. När det gäller mobil- och internetanvändning framträder inga sådana skillnader.

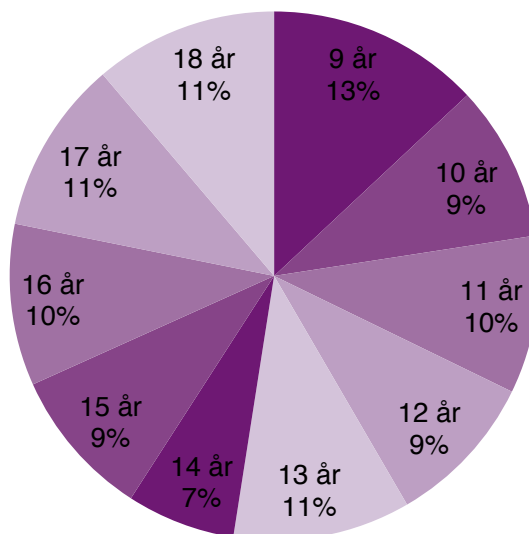
Resultatredovisning

1. Är barnet en pojke eller flicka?

ÅLDER	POJKAR	FLICKOR
9-12	52 %	48 %
13-16	49 %	51 %
17-18	57 %	43 %

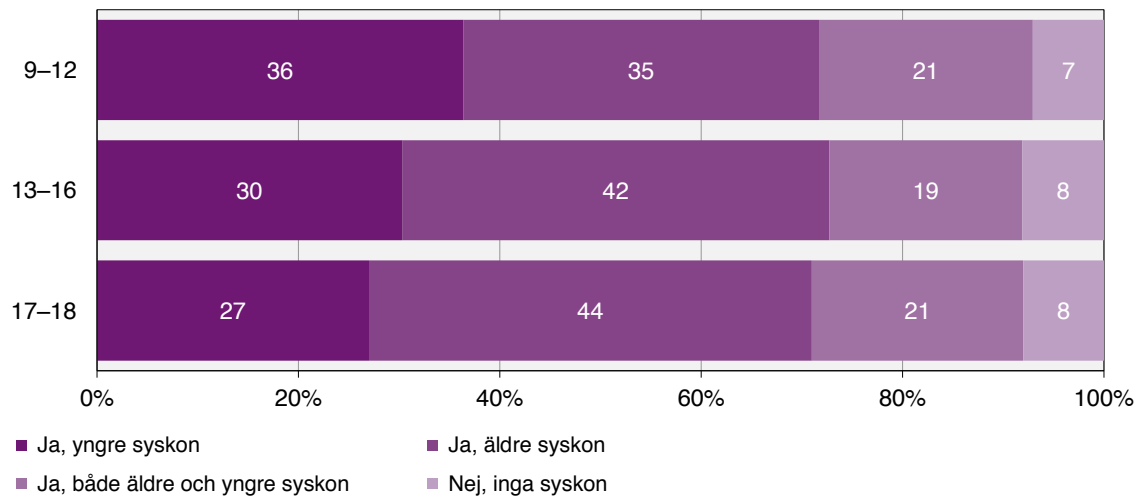
Könsfördelningen är i det närmaste jämn i de två lägre åldersgrupperna. För 17-18 är det en övervikt av pojkar.

2. Hur mycket fyller barnet i år?

Diagrammet visar att åldersfördelningen är relativt jämn.

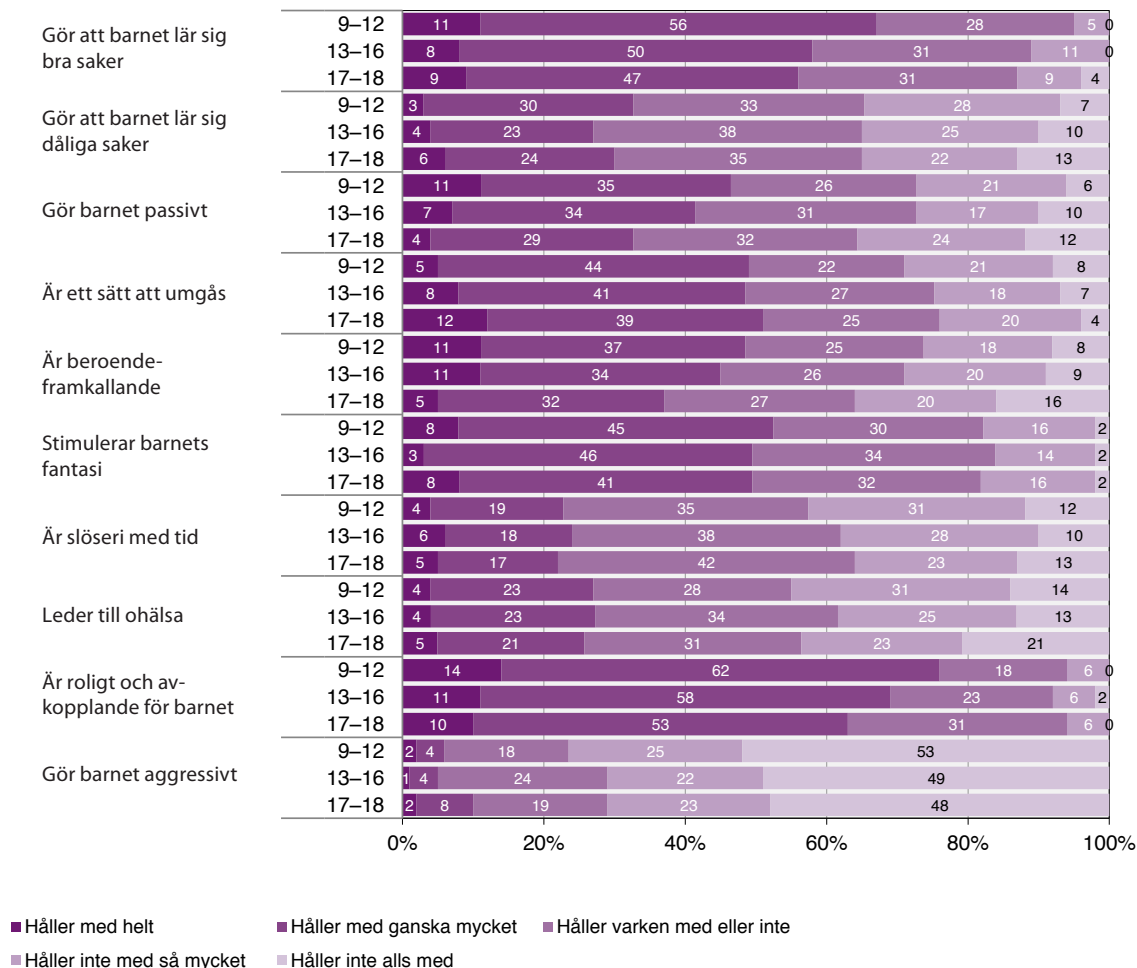
3. Har barnet syskon?

Diagrammet visar att de flesta har syskon. För det flesta frågor framträder inga skillnader mellan barn med yngre syskon, äldre syskon eller utan syskon. I det följande nämns endast syskonvariabeln i de fall då den visat sig påverka resultaten. I de fall barnens syskonförhållande inte nämns, beror det således på att det inte syns några skillnader mellan barn med olika syskonstatus.

4. Här följer några påståenden om tv och film. Markera med kryss hur du ställer dig till följande påståenden när det gäller ditt barn.

Svara med ett kryss på varje rad.

Diagrammet visar att föräldrar har en övervägande positiv inställning till tv och film och åldersgrupperna har likartade svarsmönster. Det påstående man främst håller med om är att tv och film är roligt och avkopplande för barnet. Man anser också att barnet lär sig bra saker. Få anser att tv och film gör barnet aggressivt, eller att det leder till ohälsa eller att det är slöseri med tid. Samtidigt finns det stöd för påståendet att tv och film är beroendeframkallande och att det gör barnet passivt.

2010 gällde frågan endast tv och saknade den typ av skala som ovanstående fråga har vilket omöjliggör jämförelser över tid.

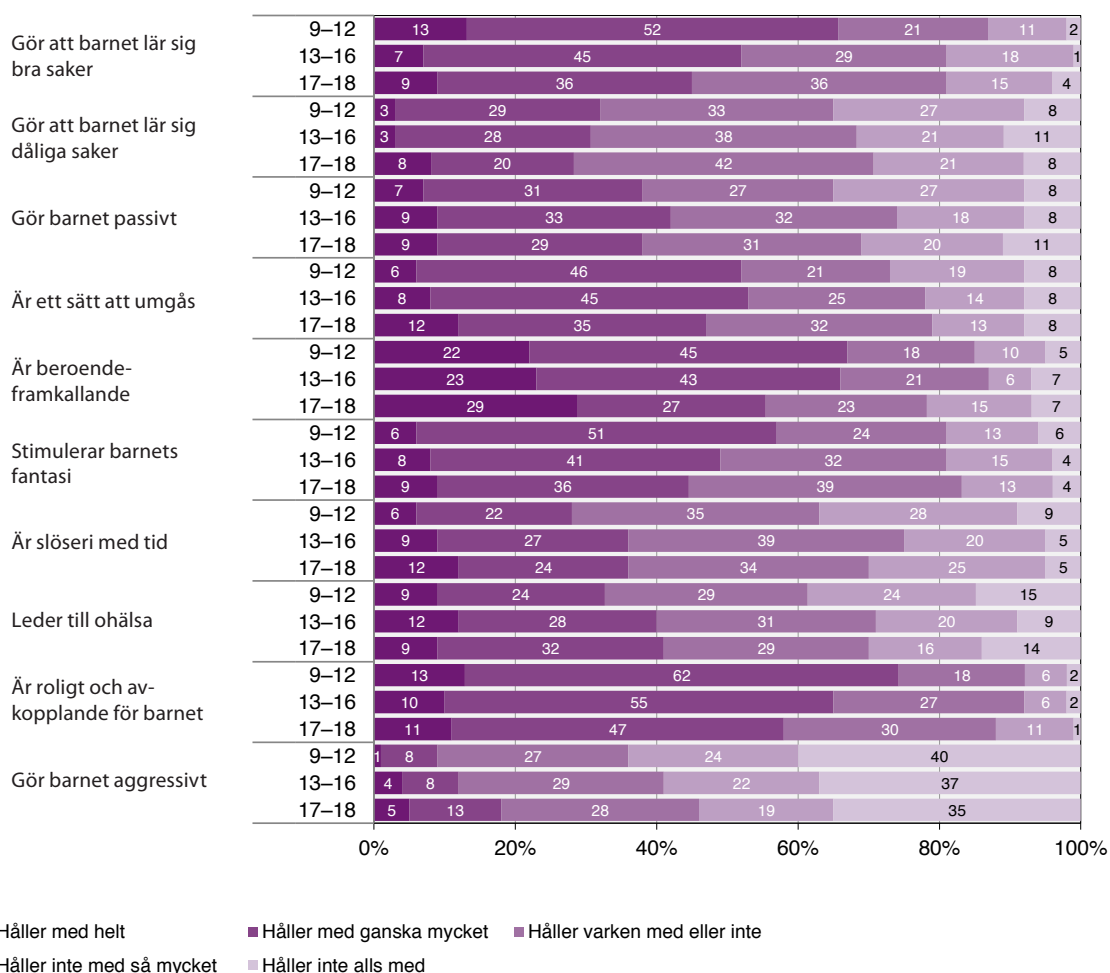
Ser man till föräldrarnas ålder framträder inte några påtagliga skillnader när det gäller inställningen till tv och film, men generellt kan man konstatera att äldre

föräldrar har en något mer positiv inställning till dessa medieformer. Ju yngre föräldrar, desto större andel anser att tv och film är beroendeframkallande.

Ser man till barnets kön föreligger få skillnader. Föräldrar till pojkar 17–18 anser dock i högre grad än föräldrar till flickor 17–18 att tv/film gör barn aggressiva: pojkar 16 %, flickor 2 %. Skillnaden är svår att se några uppenbara förklaringar till. Även när det gäller påståendet att tv/film leder till ohälsa syns en sådan skillnad bland 17–18: pojkar 37 %, flickor 25 %.

5. Här följer några påståenden om datorspel/tv-spel. Markera med kryss hur du ställer dig till följande påståenden när det gäller ditt barn.

Svara med ett kryss på varje rad.

Diagrammet visar att det finns ett starkt stöd för påståendet att datorspel/tv-spel är beroendeframkallande. Bland föräldrar till 9–12 anser 67 % detta ("håller

med helt” + ”håller med ganska mycket”). Spel är den medieaktivitet som störst andel föräldrar anser är beroendeframkallande. Samtidigt finns ett starkt stöd för påståendet att datorspel/tv-spel är roligt och avkopplande för barnet. Det är få som tycker att spelen gör barnet aggressivt. Svarsmönstret är likartat mellan åldersgrupperna – med vissa avvikelser som dock är svåra att generalisera till tendenser. Man kan dock skönja att ju äldre barnen är, desto svagare stöd får de positiva påståendena, medan de negativa dominerar allt mer.

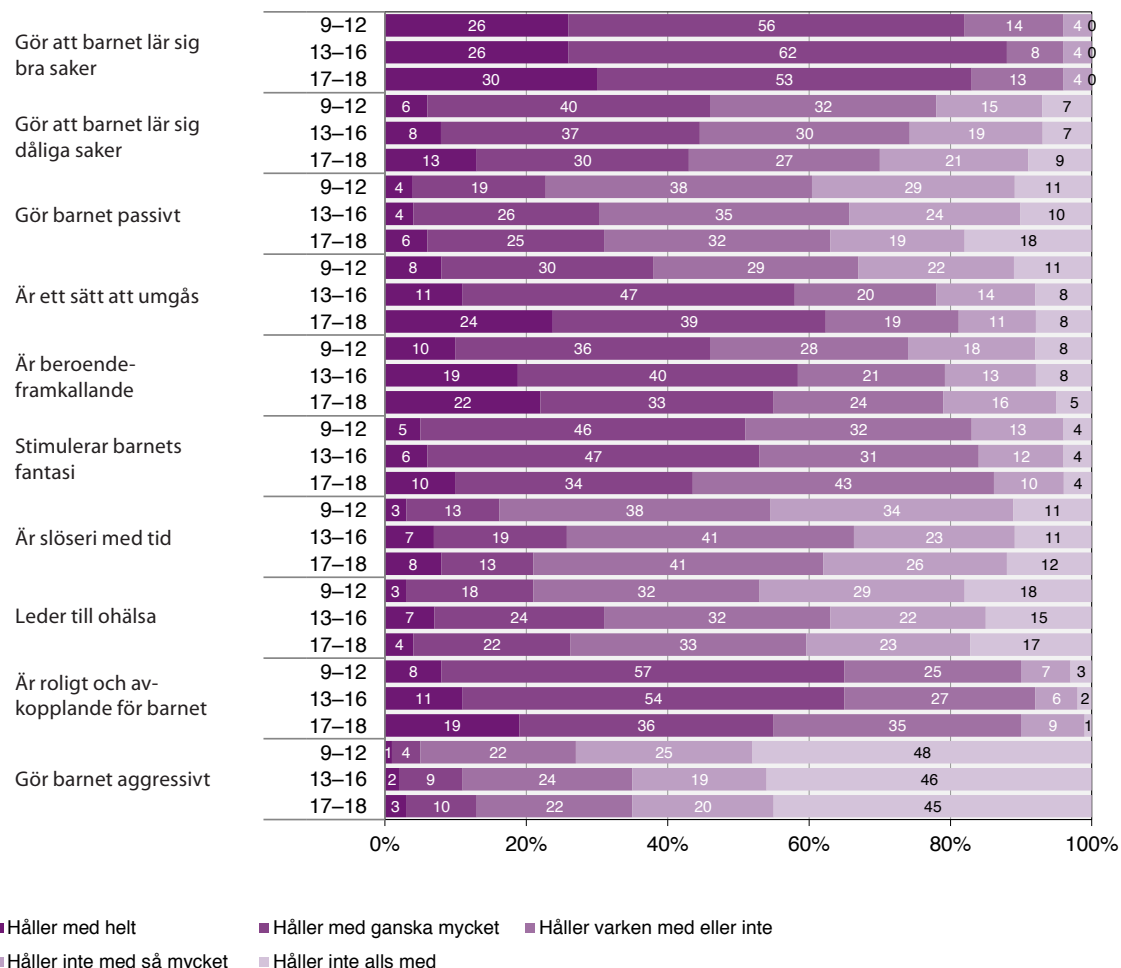
2010 hade motsvarande fråga inte samma svarsalternativ, varför den inte är fullt jämförbar med data från 2012/13. Det är dock möjligt att göra översiktliga jämförelser när det gäller inställningen till spel. Läger man samman ”håller med helt” och ”håller med ganska mycket” visar det sig att stödet för påståendet att datorspel/tv-spel är beroendeframkallande har ökat sedan 2010. På motsvarande sätt har stödet för påståendet att det är roligt och avkopplande för barnet ökat. Stödet för påståendet att spelen gör barnet aggressivt har dock minskat sedan 2010 och det var lågt redan då.

Ser man till föräldrarnas ålder kan man konstatera att de äldsta föräldrarna i högre grad än andra anser att datorspel/tv-spel är slöseri med tid och att de gör barn aggressiva. De yngsta föräldrarna menar i högre utsträckning att datorspel/tv-spel gör att barnet lär sig bra saker.

Yngre föräldrar anser också i högre grad än äldre att datorspel/tv-spel stimulerar barnens fantasi. Detta kan möjligen förklaras med att yngre barn i högre utsträckning spelar spel med uttalat pedagogiska ambitioner än vad äldre barn gör (se *Småungar & medier 2012/13*). Samtidigt är det också de yngsta föräldrarna som i högst utsträckning tycker att barn passiviseras av spelande.

6. Här följer några påståenden om internet. Markera med kryss hur du ställer dig till följande påståenden när det gäller ditt barn.

Svara med ett kryss på varje rad.

Diagrammet visar att de flesta föräldrar tycker att internet gör att barnet lär sig bra saker och att det är roligt och avkopplande för barnet. Samtidigt finns det stöd för påståendet att det är beroendeframkallande, dock inte i samma utsträckning som datorspel/tv-spel. Man tycker dock inte i någon större utsträckning att barnet blir aggressivt av internet. Svarmönstret mellan åldersgrupperna innehåller större differenser jämfört med påståendena om tv/film och datorspel/tv-spel. Det är dock svårt att generalisera dessa skillnader till tendenser.

2010 saknade motsvarande fråga den skala som ovanstående fråga har. Det är dock möjligt att göra översiktliga jämförelser när det gäller inställningen till internet. Andelen som anser att internet stimulerar barnets fantasi har ökat sedan

2010, detsamma gäller stödet för påståendet att internet är beroendeframkallande, liksom att internet är roligt och avkopplande för barnet.

Ser man till föräldrarnas ålder märks att de äldre föräldrarna generellt är mer positiva till barnens internetanvändning än de yngre.

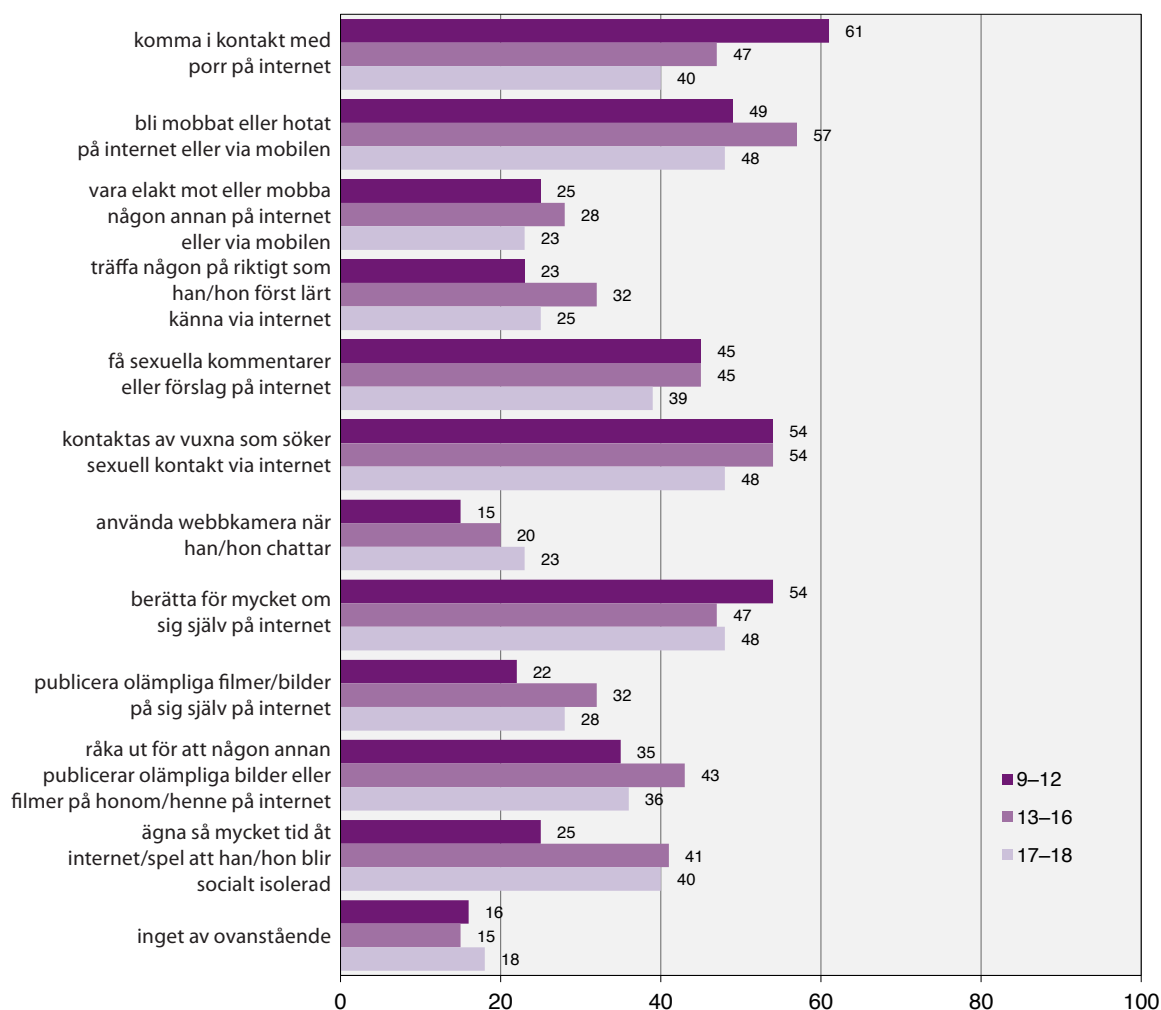
Ser man till föräldrarnas kön när det gäller frågorna 4–6 ser man att det är i stort sett marginella skillnader avseende attityder till medieinnehåll. Det finns en tendens till att män i allmänhet har en något mer positiv attityd till medierna jämfört med kvinnorna. Störst är skillnaderna avseende attityder till barns internetanvändning. Föräldrar till barn med syskon anger i betydligt högre grad än föräldrar till ensam barn att tv och datorspel är sätt att umgås. Detta kan återspegla att barn med syskon spelar och ser på film och tv tillsammans. Ensam barnsföräldrar anser istället i högre grad än övriga att internet är ett sätt att umgås.

Sammantaget kan man konstatera att föräldrarna generellt är mest negativt inställda till datorspel/tv-spel. Attityderna till barnens användning av internet och tv/film är likartade, med vissa skillnader. Medan föräldrarna anser att tv/film är mer passiviserande än internet, tycker de också att internet lär barnen både mer bra saker och dåliga saker än tv/film. Internet anses också mer beroendeframkallande än tv/film i åldersgrupperna 13–16 och 17–18.

7. Har du någon gång oroat dig för att barnet ska ...?

Kryssa för de påståenden du känt oro för. Du kan kryssa för flera svar.

Diagrammet visar att det är vanligt att oro sig för det som nämns ovan. Det minst vanliga svaret är "inget av ovanstående". Det är svårt att se tydliga tendenser för de olika åldersgrupperna, i vissa avseenden ökar oron med barnets ålder (webbkamera) och i andra minskar den (komma i kontakt med porr). Eftersom sannolikheten att barnet ska komma i kontakt med porr faktiskt ökar när de kommer upp i tonåren, tycks svaren peka mot att i takt med att barnen blir äldre är man som förälder mindre bekymrad över möjligheten att barnet ska komma i kontakt med porr. Det vill säga att man förstår att det kan hända, men anser att det spelar mindre roll.

Jämfört med 2010 har andelarna ökat något för de flesta svarsalternativ, förutom för alternativet "inget av ovanstående" som minskat bland 9-12 och 13-16, vilket pekar mot att föräldrarnas oro generellt har ökat.

Ser man till föräldrarnas ålder syns inga påtagliga skillnader, men generellt är föräldrar 40–49 den grupp som oroar sig mest över flest alternativ.

Ser man till föräldrarnas kön visar det sig att kvinnor generellt oroar sig betydligt mer än män för saker deras barn kan råka ut för på internet. På samtliga frågor och i samtliga åldersintervall ligger kvinnorna 7–18 procentenheter högre än männen. Enda undantaget är om de oroar sig för att barnet ska "ägna så mycket tid åt internet/spel att han/hon blir socialt isolerad", där män är lika oroliga som kvinnor.

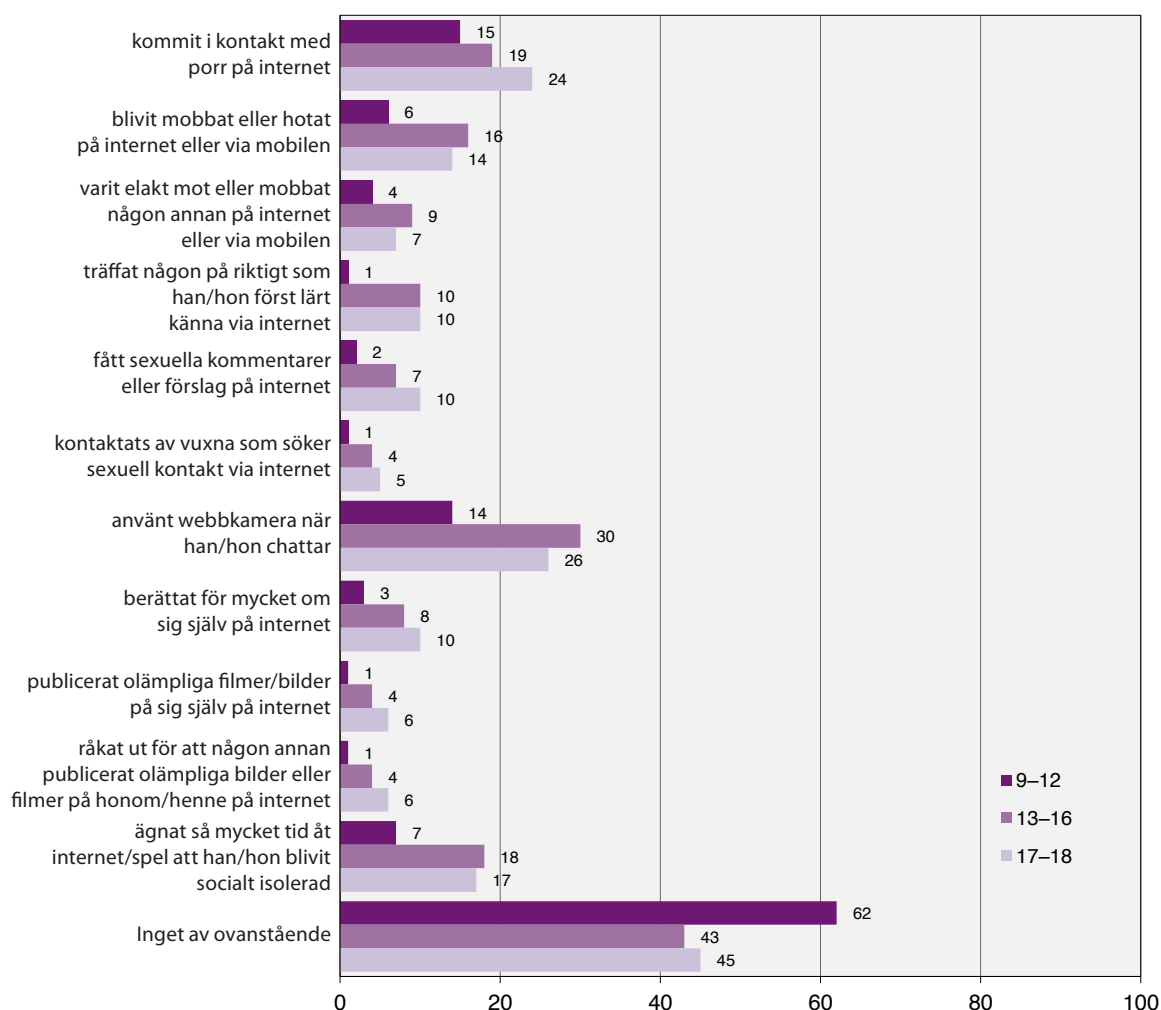
Ser man till barnets kön visar det sig att föräldrar till flickor i högre utsträckning än föräldrar till pojkar oroar sig för att barnet ska råka illa ut på internet. Skillnaderna är störst avseende händelser med sexuell koppling.

Skillnaderna är störst bland 13–16 och gäller att "Träffa någon på riktigt som han/hon först lärt känna via internet": pojkar 21 %, flickor 42 %. "Få sexuella kommentarer eller förslag på internet": pojkar 29 %, flickor 59 %. "Kontaktas av vuxna som söker sexuell kontakt via internet": pojkar 38 %, flickor 66 %.

Det enda området där föräldrar till pojkar oroar sig mer än föräldrar till flickor gäller datorspelande och påståendet "Ägna så mycket tid åt internet/spel att han/hon blir socialt isolerad", i synnerhet bland 17–18: pojkar 51 %, flickor 20 %.

8. Har det någon gång hänt att ditt barn har...?

Kryssa för det som inträffat. Du kan kryssa för flera svar.

Diagrammet visar att det är mindre vanligt att något av ovanstående faktiskt inträffat. Det överlägset vanligaste svaret är "inget av ovanstående". Dock uppger 16 % (13–16) respektive 14 % (17–18) att deras barn har blivit mobbat eller hotat på internet eller via mobilen. Vidare uppger 18 % (13–16) respektive 17 % (17–18) att deras barn ägnat så mycket tid åt internet/spel att han/hon blivit socialt isolerad.

Jämfört med 2010 har inte svarsmönstret förändrats i stort, även om det syns små skillnader i några avseenden: andelen barn som sett porr bland 9–12 har ökat medan andelen barn som använt webbkamera vid chattande minskat bland både 9–12 och 13–16.

Ser man till föräldrarnas ålder är föräldrar över 50 år de som i högst utsträckning anger att deras barn råkat ut för något av alternativen.

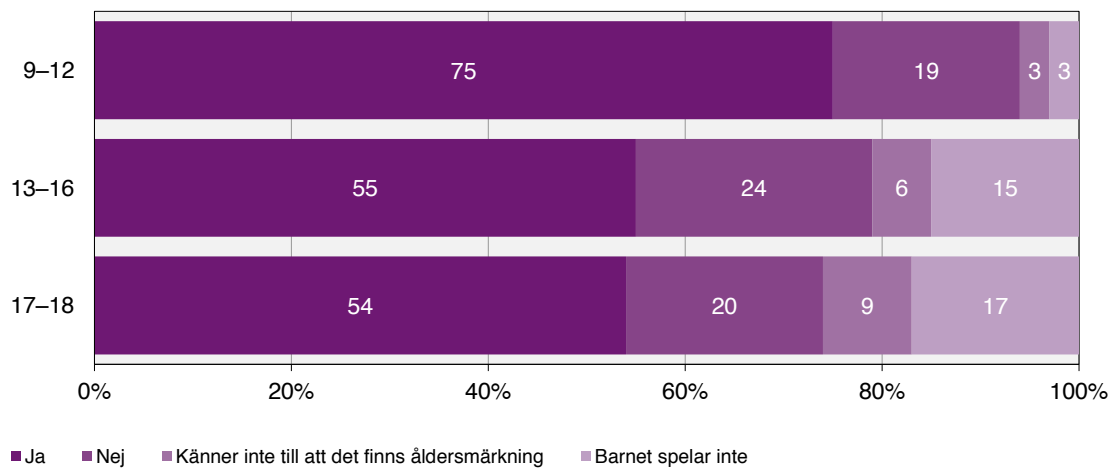
Det syns inga skillnader avseende föräldrarnas kön.

Ser man till barnets kön visar det sig att föräldrar till flickor i högre grad än föräldrar till pojkar uppger att barnet blivit mobbat eller hotat, vilket understöds av de ungas egna uppgifter (se *Ungar & medier 2012/13*).

Skillnader uppträder också i de båda äldre åldersgrupperna när det gäller om barnet fått sexuella kommentarer eller kontaktats av vuxna som söker sexuell kontakt. Föräldrar till flickor uppger att detta inträffat i högre grad än föräldrar till pojkar. Det gäller "Fått sexuella kommentarer eller förslag", 13-16: flickor 10 %, pojkar 3 %; 17-18: flickor 14 %, pojkar 7 %; "Kontaktas av vuxna som söker sexuell kontakt via internet", 13-16: flickor 6 %, pojkar 0 %; 17-18: flickor 5 %, pojkar 3 %.

Föräldrar till pojkar uppger också i högre grad än föräldrar till flickor att barnet har ägnat så mycket tid åt internet/spel att de blivit socialt isolerade. Skillnaden är störst bland 17-18: pojkar 22 %, flickor 6 %.

9. Bryr du dig om åldersmärkningen på datorspel/tv-spel (t.ex. 3, 7, 12, 16, 18 år)?

Diagrammet visar att det främst är föräldrar till 9–12 som bryr sig om åldersmärkningen, när barnen blir äldre minskar andelen som bryr sig om märkningen. Det skulle kunna vara kopplat till att andelen som uppger att barnet inte spelar ökar med barnets ålder. För 9–12 är det endast 3 % som uppger att barnet inte spelar, jämfört med 15 % bland 13–16. En kontrollanalys där endast de barn som faktiskt spelar inkluderats uppvisar dock samma tendens.

Jämfört med 2010 har inte svarsmönstret förändrats.

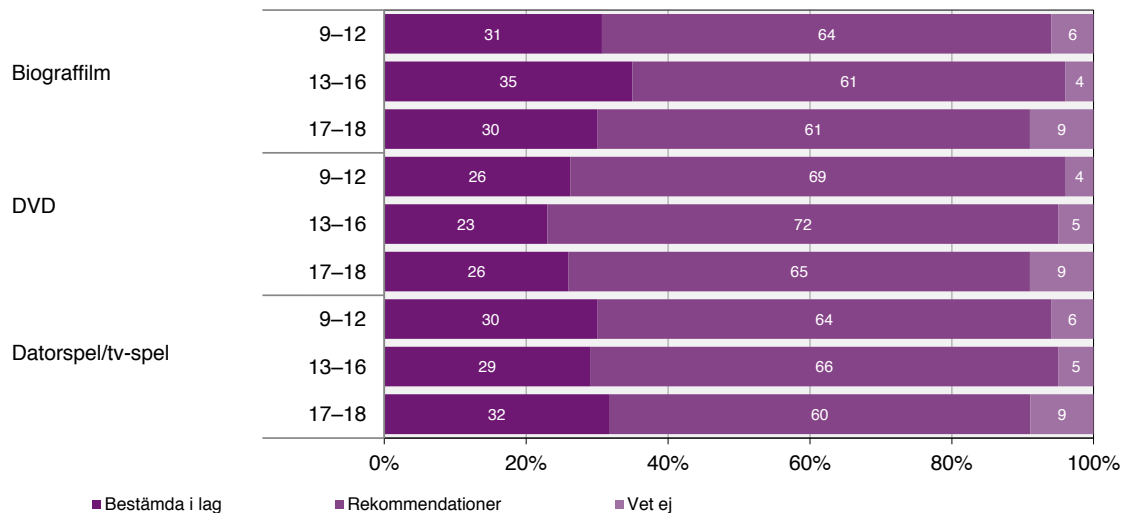
Sett till föräldrarnas ålder syns att de yngsta föräldrarna bryr sig mest om åldersmärkning på datorspel, något som avtar med stigande ålder (under 39 år: 75 %, 40–49 år: 64 %, 50 + år: 50 %).

Ser man till föräldrarnas kön ser man att kvinnor bryr sig i högre grad än män om åldersmärkningen på spel (67 % respektive 55 %).

Det är också betydligt vanligare att föräldrar till barn med yngre syskon bryr sig om åldersmärkningen (70 %) än föräldrar till barn med äldre syskon (52 %). Detta kan möjligen tolkas som att det blir svårare att följa åldersrekommendationen för de yngre när spelen ändå finns i hushållet genom de äldre syskonen.

10. Tycker du att åldersgränserna på olika medier bör vara bestämda i lag eller endast vara rekommendationer till användarna?

Svara med ett kryss på varje rad.

Diagrammet visar att en majoritet anser att åldersgränser endast ska vara rekommendationer, detta gäller för samtliga medieformer nämnda ovan. Det är inga påtagliga skillnader mellan åldersgrupperna eller mellan medieformerna.

Frågan har inte ställts i tidigare undersökningar.

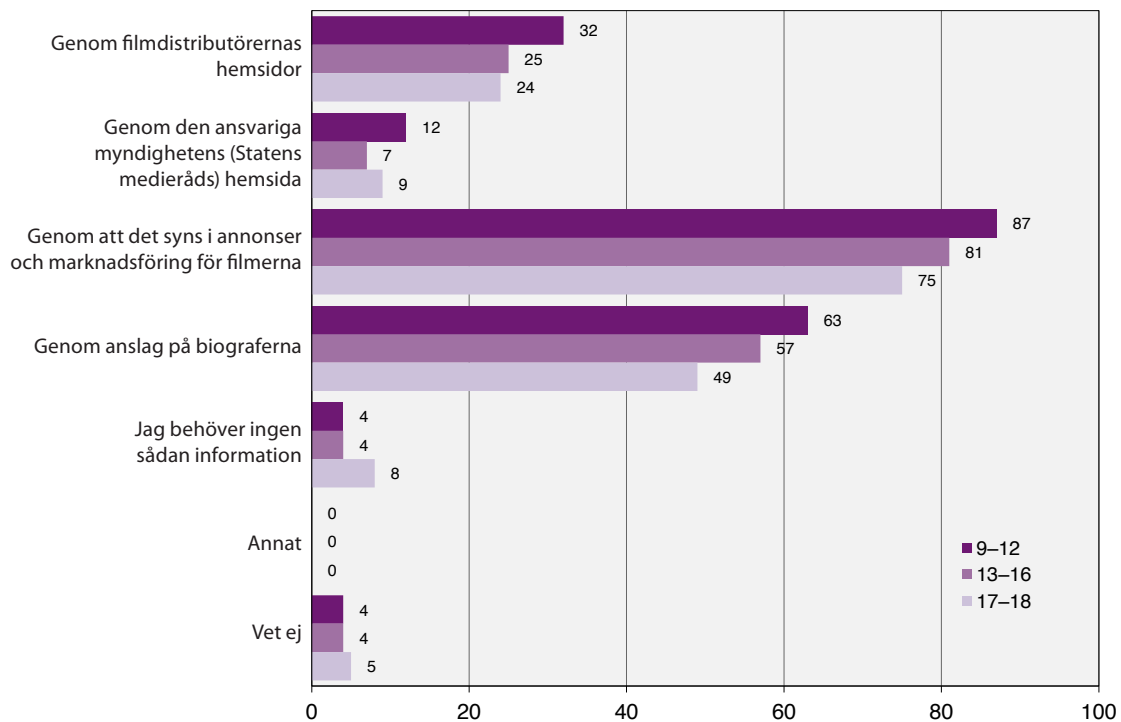
Sett till föräldrarnas ålder syns inga skillnader.

Kvinnor är generellt mer positiva till åldersgränser bestämda i lag än vad män är, utom avseende 13-16, där förhållandet är det omvända.

Ser man till barnets kön visar det sig att föräldrar till flickor i högre grad än föräldrar till pojkar anser att åldersgränser bör vara lagstadgade. Detta gäller för alla åldersgrupper och avseende alla medieformer.

11. Hur vill du få information om åldersgränser och innehåll på biograffilmer?

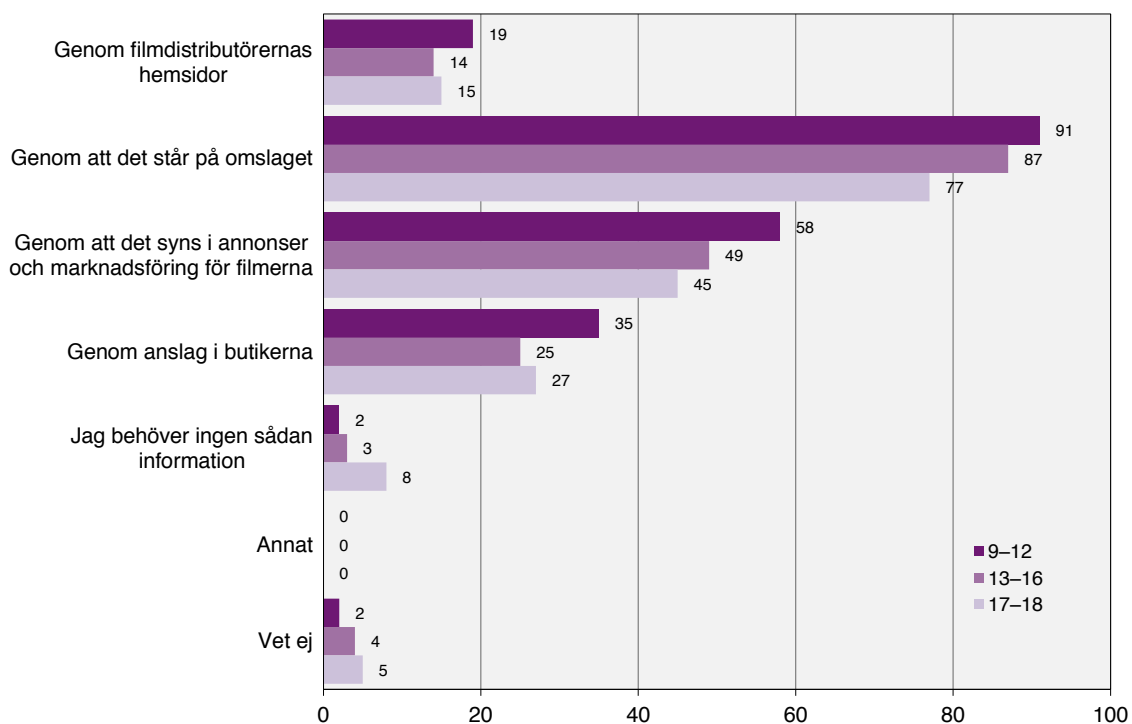
Du kan svara med flera kryss.

Diagrammet visar att det är via annonser och marknadsföring som man helst vill få denna information. Man vill också att det ska finnas information på biograferna.

Frågan har inte ställts i tidigare undersökningar.

12. Hur vill du få information om åldersgränser och innehåll på DVD-filmer?

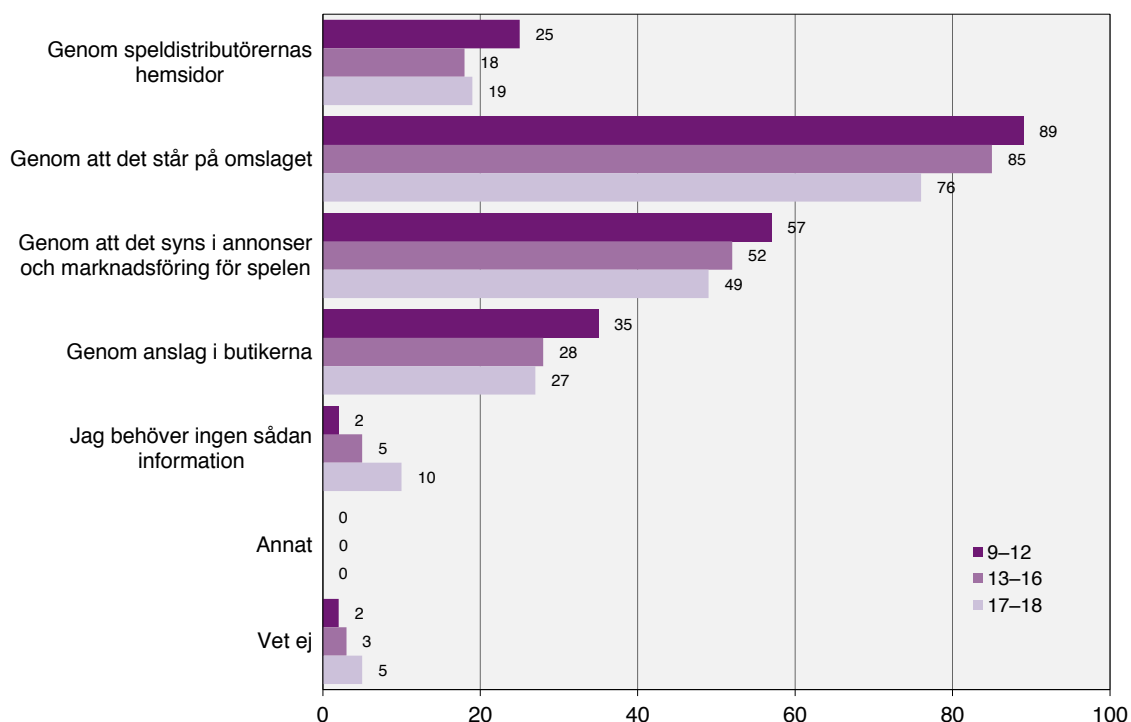

Diagrammet visar att det är via filmens förpackning man vill få sådan information.

Frågan har inte ställts i tidigare undersökningar.

13. Hur vill du få information om åldersgränser och innehåll på datorspel/tv-spel?

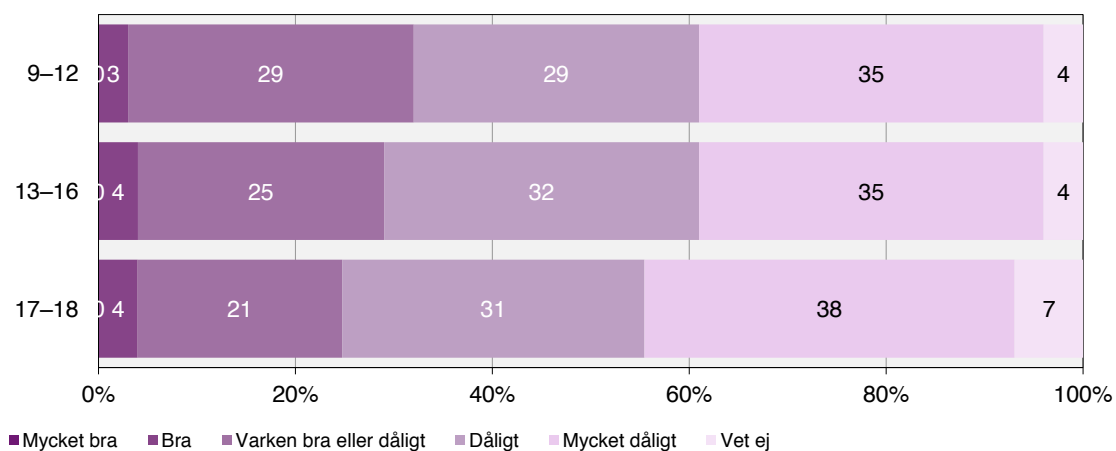
Diagrammet visar att det är på spelets förpackning man vill att denna information ska finnas.

Frågan har inte ställts i tidigare undersökningar.

Ser man till föräldrarnas ålder när det gäller frågorna 11–13 syns att den äldsta åldersgruppen föräldrar är den som är minst intresserad av upplysning om åldersgränser och också den grupp som i högst utsträckning anger att de inte behöver sådan information, oavsett medieform. Mellan de båda yngre föräldragrupperna framträder inga skillnader.

Ser man till föräldrarnas kön när det gäller frågorna 11–13 syns endast marginella skillnader. Generellt är kvinnor dock aningen mer intresserade av åldersgränsinformation än vad männen är.

**14. Vad är din uppfattning om reklam som vänder sig till barn?
Tycker du att det är...?**

Diagrammet visar att en majoritet är negativt inställda till reklam riktad till barn. 0 % anser att reklam som vänder sig till barn är "mycket bra".

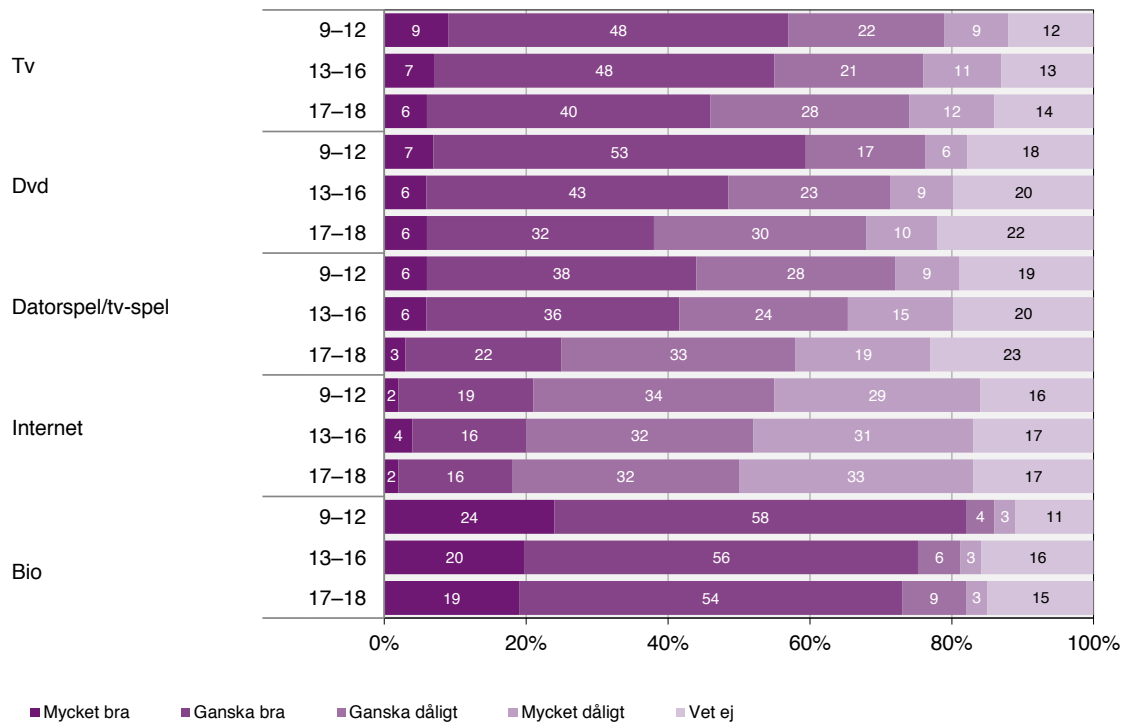
Jämfört med 2010 syns inga skillnader i svarsmönstret.

Ser man till föräldrarnas ålder syns endast små skillnader, det finns dock en tydlig tendens till att äldre föräldrar tycker sämre om reklam riktad till barn än yngre.

Avseende föräldrarnas kön framträder inga skillnader.

15. Hur tycker du att samhällets skydd av barn och unga fungerar när de använder följande medieformer?

Svara med ett kryss på varje rad.

Diagrammet visar att bio den är medieform där man anser att samhällets skydd fungerar bäst. Sämst anser man att samhällets skydd fungerar när det gäller internet. Biografilm är i dagsläget den enda medieform som omfattas av lagstadgade åldersgränser. I fråga 10 framgick att man helst såg att åldersgränserna också på biograf endast skulle vara rekommendationer, medan resultatet på ovanstående fråga pekar i motsatt riktning. Möjligen kan man tolka detta som att föräldrarna anser att det är föräldrar snarare än samhället som ska skydda barn när det gäller medier. Detta undersöks närmare i nästa fråga.

Jämfört med 2010 syns inga skillnader i svarsmönstret.

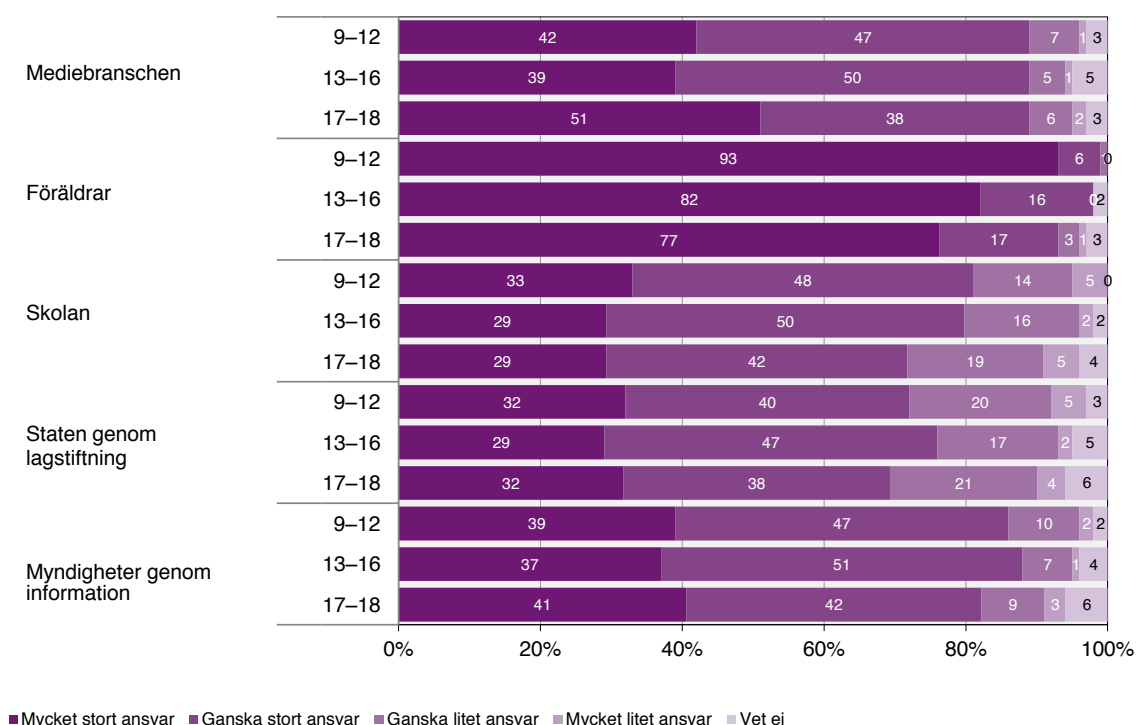
Avseende föräldrarnas ålder framträder endast en tydlig (och svårförklarlig) skillnad, nämligen att äldre föräldrar är betydligt mer missnöjda med skyddet av barn avseende dvd.

Ser man till föräldrarnas kön visar det sig att kvinnor är mindre nöjda med samhällets skydd av barn och unga än vad män är. Detta är mest framträdande när det gäller datorspel/tv-spel där 46 % av männen tycker att samhällets skydd fungerar mycket bra eller ganska bra jämfört med 33 % av kvinnorna.

Föräldrar till barn med yngre syskon är betydligt mer nöjda än övriga med skyddet av barn och unga avseende samtliga medier utom internet, där inga skillnader avseende syskonstatus framträder. Detta kan möjligen förstås som att det är lättare att följa de olika regleringar av barns medieanvändning som finns avseende samtliga medier (utom internet där åldersmärkning eller andra regleringar generellt saknas) om de inte har äldre syskon som kan locka dem med ett "vuxnare" eller mindre barnvänligt utbud. Detta resonemang stöds av svaren på fråga 21.

16. När det gäller skydd av barn och unga när de använder medier, hur stort ansvar anser du att nedanstående aktörer ska ha?

Svara med ett kryss på varje rad.

Diagrammet visar att en kraftig majoritet anser att föräldrar ska ha mycket stort ansvar. Andelen som anser detta minskar dock något ju äldre barnen blir, vilket är svårt att dra några slutsatser kring.

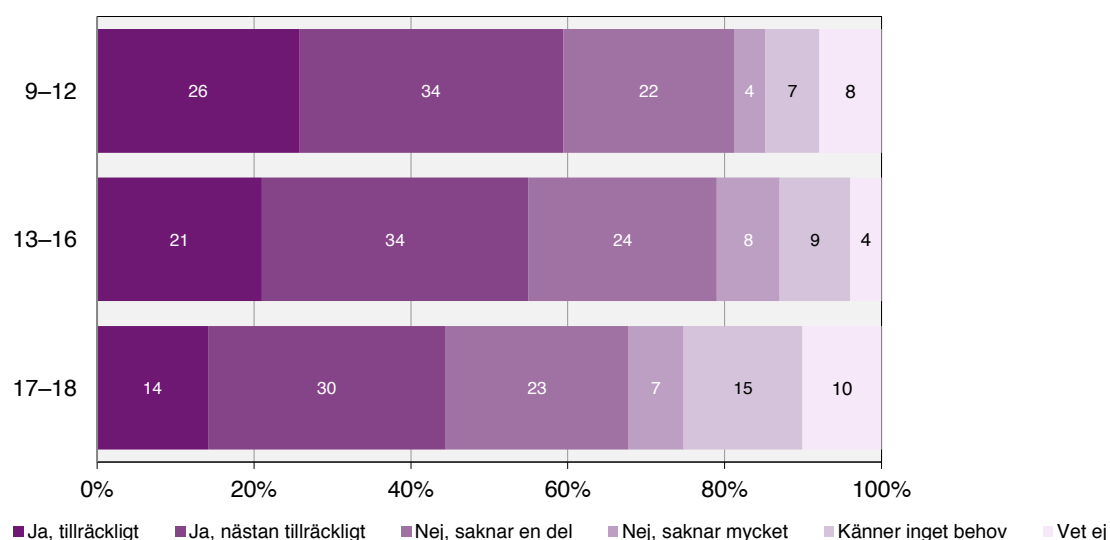
Frågan hade en annan formulering i 2010 års undersökning vilket att gör direkta jämförelser inte kan göras. Man kan dock konstatera att man även då ansåg att föräldrar ska ha det största ansvaret.

Ser man till föräldrarnas ålder syns att äldre föräldrar i högre utsträckning än yngre

anser att mediebranscherna ska ha ansvar för att skydda barn och unga. Förhållandet är det omvända när det gäller åsikter om skolans ansvar: de yngre föräldrarna tycker att detta är större än de äldre. I övrigt föreligger inga ålderskillnader.

Män och kvinnor är i stort sett överens om i vilken utsträckning föräldrar och andra vuxna ska ha det största ansvaret att skydda barn och unga. Kvinnor anser att ansvaret hos samtliga de övriga aktörerna är större än vad männen gör.

17. Får du den information och vägledning som du behöver när det gäller barns och ungas medieanvändning?

Diagrammet visar att en knapp majoritet bland 9–12 och 13–16 anser att de får tillräckligt eller nästan tillräckligt med sådan information och vägledning. Vad gäller 17–18 är det dock endast 44 % som svarar detta, i denna åldersgrupp är det dock 15 % som inte känner något behov av sådan information eller vägledning.

Jämfört med 2010 syns en ökning bland 9–12 när det gäller andelen som svarat ja ("ja, tillräckligt" + "ja, nästan tillräckligt") från 41 % till 60 %. Också bland 13–16 har dessa andelar ökat, från 42 % till 55 %.

Ser man till föräldrarnas ålder syns att den äldsta föräldragruppen upplever minst behov av information och vägledning om barns och ungas medieanvändning.

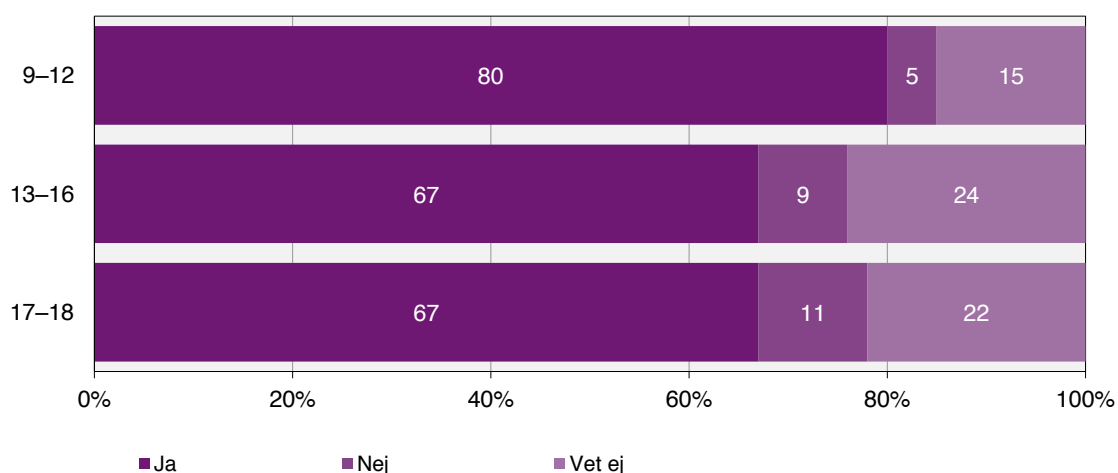
Kvinnor upplever ett aningen större behov av information om barns och ungas medievänor än vad män gör. Det är också en betydligt större andel män som anger att de inte behöver någon sådan information.

18. Om du saknar information och vägledning när det gäller barns och ungas medieanvändning, ge exempel på vad du saknar.

Endast 15 % av den undersökta gruppen gav exempel på vad de saknade, vilket är en alltför liten grupp för att man ska kunna få tillförlitliga procenttal. Den vanligaste typen av svar är att man saknar generell information om medieutbud och barns användning av medier, utan att i detalj gå in på vad man saknar.

Frågan har inte ställts i tidigare undersökningar.

19. Finns det innehåll i tv, film, datorspel/tv-spel eller på internet som du tycker är skadligt för barn?

Diagrammet visar att en majoritet anser att det finns sådant innehåll. Det är framförallt bland 9-12 som denna åsikt förs fram.

Frågan har inte ställts i tidigare undersökningar.

Ser man till föräldrarnas ålder syns inga skillnader.

Kvinnor anser i något högre utsträckning än män att det finns medieinnehåll som är skadligt för barn. Skillnaderna är dock små, och när det gäller 9-12 är förhållande det omvända.

20. Om du svarat ja på ovanstående fråga, ange upp till fem medieinnehåll som du anser kan vara skadliga för barn.

64 % av föräldrarna exemplifierade vilken typ av medieinnehåll de anser vara skadliga för barn.

TYP AV INNEHÅLL	
Våld	63 %
Pornografi	36 %
Sex	15 %
Våldsamma datorspel/tv-spel	13 %
Reklam	11 %
Mobbning	9 %
Våldsfilmer	8 %
Droger	6 %

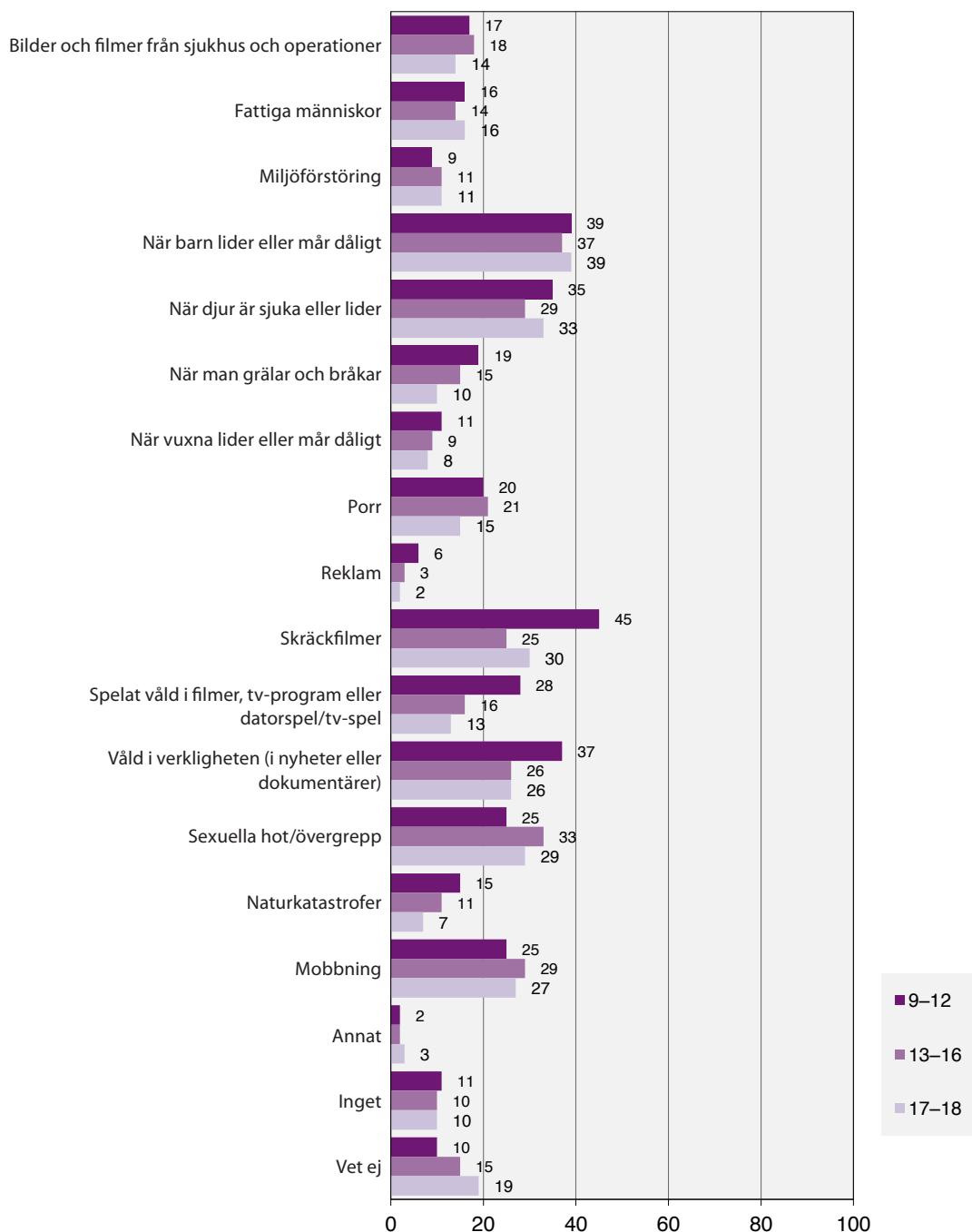
Denna fråga var öppen, det vill säga att respondenterna själva fått formulera svaren. Detta innebär att svaren har fått kodas om för att kunna bearbetas statistiskt. Exempelvis innehåller kategorin "våld" svar som ursprungligen formulerades "grovt våld", "övervåld", "våldsfixering" etc. Det är i sammanhanget svårt att veta hur respondenterna definierar vad som är "sex" och vad som är "pornografi", i några fall åsyftas möjligen samma medieinnehåll med de båda begreppen. Samtidigt är det uppenbart att formuleringar som "hårdporr" respektive "sexuellt vinklat" knappast syftar på samma sak. Vi har valt att tolka "sex" som sexuella anspelningar och inslag i mainstreammedier, medan "pornografi" förbehålls skildringar av sexuella aktiviteter med explicita närbilder på genitalier.

Våld är den typ av medieinnehåll som nämns överlägset oftast som exempel på vad som är skadligt. Våld är också den enda kategori av skadligt material som i någon omfattning nämns i samband med specifika mediebärare: våldsamma datorspel/tv-spel och "våldsfilmer". Övriga kategorier av förmodat skadligt material nämns sällan i anslutning till vilken form de distribueras i: t.ex. "internetporr" eller "sex i tv".

Frågan har inte ställts i tidigare undersökningar.

21. Finns det något innehåll i tv, film, datorspel/tv-spel eller på internet som du har märkt att ditt barn mår dåligt av att se?

Välj högst fem alternativ.

Diagrammet visar att det framförallt är "När barn lider eller mår dåligt" som barn mått dåligt av att se. Bland 9–12 är det dock "Skräckfilmer" som ligger högst. Bland 9–12 ligger också "Spelat våld i filmer, tv-program eller datorspel/tv-spel" betydligt högre än bland de äldre åldersgrupperna.

Jämfört med 2010 syns vissa skillnader. För 9–12 har andelen som angett att barn mått dåligt av skräckfilmer ökat från 32 % till 45 %. Bland 9–12 har också andelarna som anger porr ökat, liksom "När man grälar och bråkar", "Spelat våld", "Våld i verkligheten" samt "Sexuella hot eller övergrepp". När det gäller 13–16 syns ökningarna när det gäller gräl, porr, spelat våld samt sexuella hot eller övergrepp. "Inget" har minskat. Se tabell nedan.

	9–12		13–16	
	2010	2012/13	2010	2012/13
Skräckfilmer	32 %	45 %	25 %	25 %
Våld i verkligheten	24 %	37 %	23 %	26 %
Spelat våld	16 %	28 %	7 %	16 %
Sexuella hot/övergrepp ¹	8 %	25 %	20 %	33 %
Porr	7 %	20 %	10 %	21 %
Gräl och bråk	10 %	19 %	9 %	15 %
Inget	14 %	11 %	17 %	10 %

Ser man till föräldrarnas ålder syns inga skillnader.

Kvinnor anger något oftare än män att barnen mått dåligt av något. Skillnaderna är dock minst, och ibland obefintliga, när det gäller de kategorier där flest angett att barnen mått dåligt av det, t.ex. "När djur är sjuka eller lider" eller "Skräckfilm".

Generellt har barn med äldre syskon i betydligt högre grad än barn med yngre syskon stött på innehåll de mått dåligt av. Detta kan bero på att barn genom sina äldre syskon kommer i kontakt med material som kan uppfattas som obehagligt.

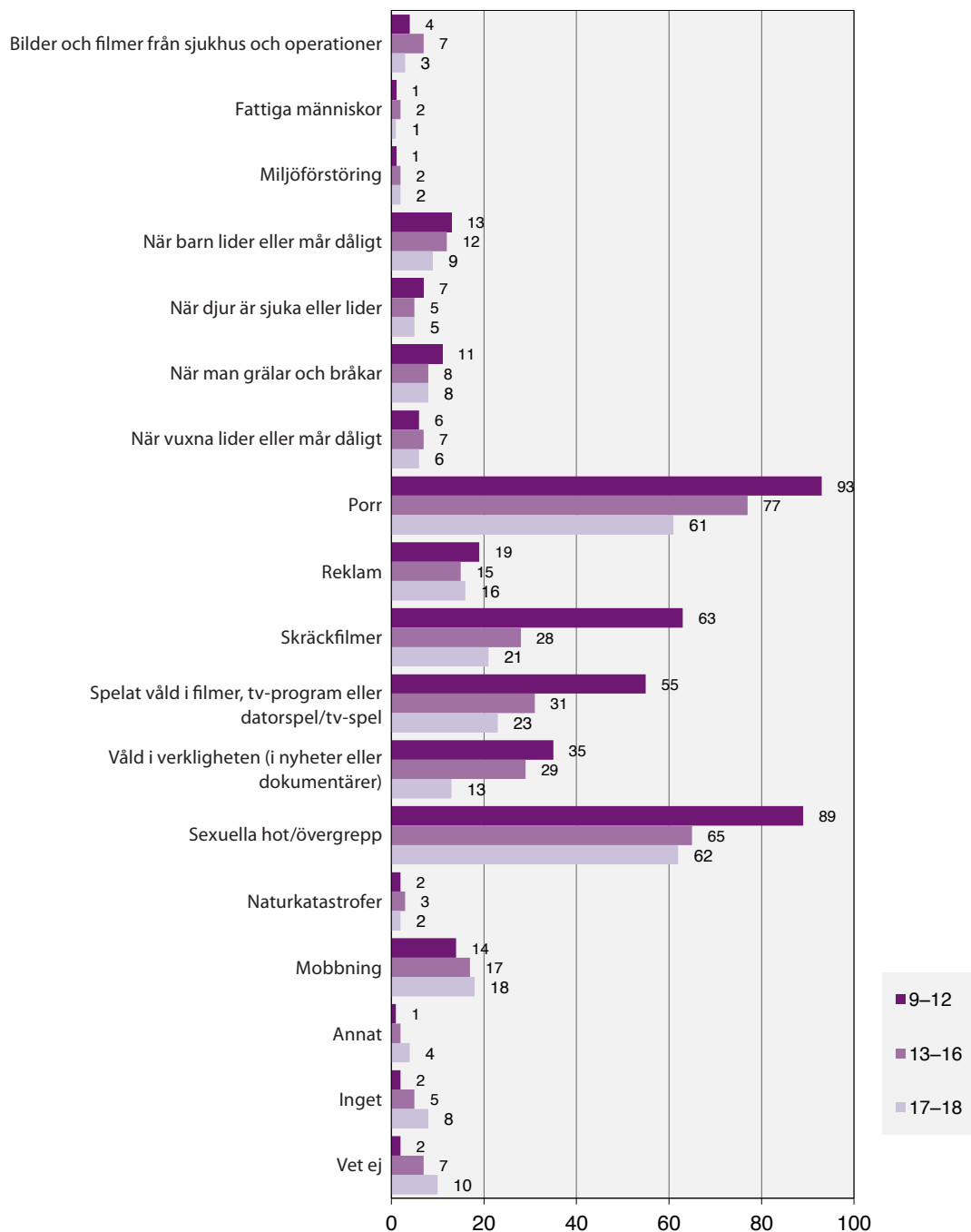
¹ 2010 hade svarsalternativet en annan formulering där också "våldtäkt" ingick.

Ser man till barnets kön visar det sig att föräldrar till flickor i högre grad än föräldrar till pojkar uppger att barnet mått dåligt av det som exemplifierats ovan. Det gäller de flesta beskrivna medieinnehåll. De enda undantagen är kategorierna "Miljöförstöring", "När man grälar och bråkar", "När vuxna lider eller mår dåligt" samt "Våld i verkligheten (i nyheter eller dokumentärer)" där andelarna pojkar och flickor som mått dåligt ligger på samma nivåer.

I *Ungar & medier 2012/13* har barnen och ungdomarna själva fått ta ställning till samma medieinnehåll. Dessvärre är frågorna inte identiskt formulerade. Föräldrarna fick frågan "Finns det något innehåll i tv, film, datorspel/tv-spel eller på internet som du har märkt att ditt barn mår dåligt av att se?" medan barnen tillfrågades "Finns det något innehåll i tv, film, spel eller på internet som du blivit rädd, ledsen eller deppig av?". Svaren är alltså inte att betrakta som fullt jämförbara. Det framträder dock några intressanta skillnader mellan barnens och föräldrarnas uppfattning om vad de förra reagerat negativt på. Dessa iakttagelser stöds av resultaten från *Ungar & medier 2010*, då frågorna till föräldrar och barn var identiskt formulerade. Föräldrarna anger betydligt oftare att barnen mått dåligt av fiktiva medieinnehåll: skräckfilmer, spelat våld samt porr. Barnen menar istället i betydligt högre utsträckning än föräldrarna att de blivit rädda, ledsna eller deppiga av medieinnehåll med dokumentära kopplingar. Störst är skillnaderna avseende fattiga människor, när barn lider eller mår dåligt, sjuka eller lidande djur och miljöförstöring. Uppenbarligen har barn och föräldrar olika uppfattningar om vad barnen reagerar negativt på.

22. Finns det något innehåll i tv, film, datorspel/tv-spel eller på internet som du inte vill att ditt barn ska komma i kontakt med?

Välj högst fem alternativ.

Diagrammet visar att det finns stora skillnader mellan vad man uppfattat att barnet mått dåligt av att se och vad man som förälder inte vill barnet ska komma i

kontakt med. Vad gäller det senare är det framförallt porr samt sexuella hot/övergrepp som utmärker sig. "När barn lider eller mår dåligt" som var det man främst angav att barnet mått dåligt av se hamnar långt ned på skalan här. Man kan fråga sig om ovanstående resultat mer är grundade i moraliska ställningstaganden än vad barnen faktiskt mår dåligt av. En annan tolkning är att "mått dåligt av" inte uppfattas som något som har skadat barnet, utan att barnet berördes emotionellt och visade empati. Med andra ord inget som barnet ska avskämmas ifrån.

Frågan har inte ställts i tidigare undersökningar.

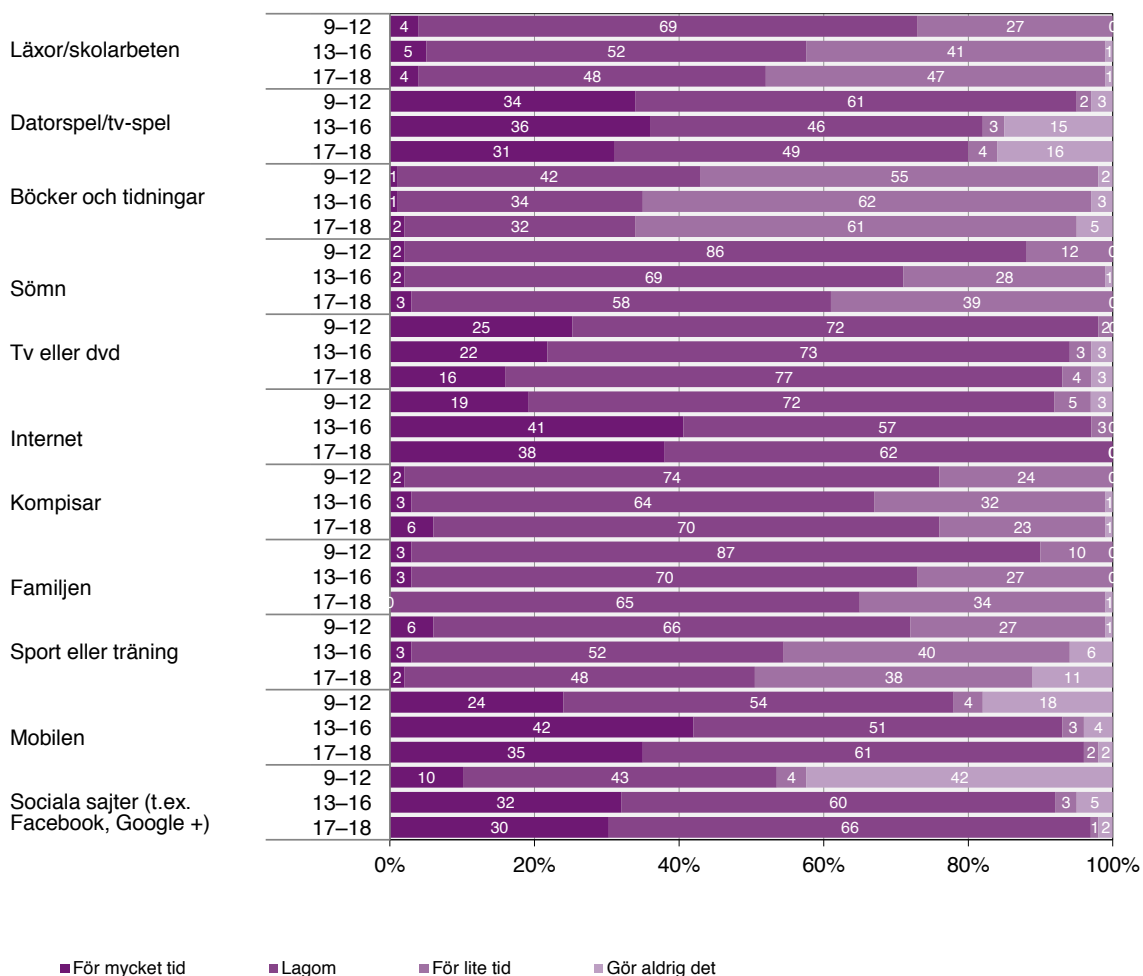
Ser man till föräldrarnas ålder framträder en kraftig skillnad mellan yngre och äldre föräldrar avseende att de inte vill att barnen ska komma i kontakt med porr, skräckfilm, spelat samt dokumentärt våld, där de äldre föräldrarna är betydligt mindre restriktiva än de yngre. Detta torde vara en effekt av att äldre föräldrar ofta också har äldre barn, vilka förutsätts kunna hantera sådana medieinnehåll bättre än yngre barn.

Kvinnor har generellt en mer restriktiv hållning än män i detta avseende. Om man ser till hela föräldragruppen – oavsett barnets ålder – är skillnaderna störst avseende pornografi (män 70 %, kvinnor 82 %), skräckfilm (män 35 %, kvinnor 43 %), spelat våld (män 32 %, kvinnor 42 %) samt sexuella hot/övergrepp (män 67 %, kvinnor 76 %).

Ser man till barnets kön visar det sig att föräldrar till flickor generellt är mer restriktiva än föräldrar till pojkar. Den mest påtagliga skillnaden syns bland 17–18 när det gäller porr: flickor 67 %, pojkar 48 %.

23. Tycker du att barnet ägnar för mycket tid, lagom med tid eller för lite tid åt...?

Svara med ett kryss på varje rad.

Diagrammet visar att det man framför allt tycker att barnet ägnar för mycket tid åt är digitala medier och mobiltelefonen. När det gäller mobilen är det sannolikt inte endast telefonsamtal som avses, utan kanske framförallt generell medieanvändning i mobilen, dvs. internet, spel m.m. Det man anser att de ägnar för lite tid åt är framförallt böcker och tidningar följt av läxor/skolarbeten. Vidare är det i vissa avseenden stora skillnader mellan åldersgrupperna, t.ex. är det 19 % bland föräldrar till 9–12 som anser att barnet ägnar för mycket tid åt internet jämfört med 41 % bland föräldrar till 13–16. Ett annat exempel är att vara med familjen, där andelen "lagom" bland 9–12 är 87 %, medan det bland 17–18 har sjunkit till 65 %. Dessa skillnader förklaras sannolikt av olika beteenden bland barnen: 13–16 använder internet i betydligt högre utsträckning än 9–12 (se t.ex. *Ungar & medier 2012/13*) och 17–18 tillbringar i regel mindre tid med familjen än yngre barn.

Jämfört med 2010 har andelarna som anser att barnet ägnar för mycket tid åt internet och mobilen ökat markant. Avseende internet har andelen föräldrar till 13–16 som svarat "för mycket tid" ökat från 28 % till 41 % och när det gäller mobilen från 23 % till 42 %. För 9–12 har andelen "för mycket tid" när det gäller datorspel/tv-spel ökat från 25 % till 34 % och för mobilen från 5 % till 24 %. När det gäller internet och 9–12 är ökningen inte lika påtaglig (från 14 % 2010 till 19 % 2012/13).

Om man jämför med vad barnen själva ansåg om sin medieanvändning 2010 och 2012/13 ser man att andelen 13–16 som anser att de ägnar för mycket tid åt internet också har ökat från 21 % till 30 %, för mobilen har andelen ökat från 16 % till 28 %. Att åldersgruppen 13–16 lägger för mycket tid på mobilen och internet är dock de enda områden där föräldrar och barn tycks vara överens. Se vidare *Ungar & medier 2012/13* sid. 73.

Om man ser till hur barnens mediebruk förändrats över tid kan man konstatera att föräldrarnas ökade missnöje med tidsåtgången för barnens mediebruk motsvaras av reella ökningar av mobil- och internetanvändning. Däremot har dator- och tv-spelandet inte ökat i någon nämnvärd utsträckning, trots föräldrarnas ökade missnöje med detta. Generellt anser föräldrarna i högre utsträckning att pojkar tillbringar för mycket tid med dator- och tv-spelande medan flickorna använder mobilen och sociala medier alltför mycket. Detta har sin grund i att pojkar spelar mer än flickor medan flickor använder sociala medier och mobilen mer än pojkar.

Om man sätter föräldrarnas missnöje i relation till hur mycket pojkar och flickor faktiskt använder de olika medierna visar det sig att föräldrar till flickor i flera avseenden är mer missnöjda med sitt barns medieanvändning i proportion till hur mycket tid de faktiskt ägnar åt medier. Det gäller bland annat tv/film och sociala medier. Avseende hur mycket pojkar och flickor faktiskt ser på film- och tv föreligger det inte någon könsskillnad och trots att flickor använder sociala medier i högre utsträckning är missnöjet proportionellt större än vad det är med pojkars sociala medieanvändning. På samma sätt är det betydligt vanligare föräldrarna tycker att flickorna spelar för mycket spel i proportion till hur mycket de faktiskt spelar. Föräldrarnas kritiska inställning till omfattningen av flickornas medieanvändning står alltså i dessa avseenden inte i proportion till den faktiska medieanvändningen. När det gäller mobil- och internetanvändning framträder inga sådana skillnader.

Avseende föräldrarnas ålder är äldre föräldrar generellt betydligt mer missnöjda med hur deras barn tillbringar sin tid. Det enda undantaget – där det inte framträder några åldersbetingade skillnader mellan föräldrarna – gäller film- och tv-tittande.

Generellt är männen något mer missnöjda med barnens beteende än vad kvinnorna är, men skillnaderna är små.

24. Tycker du att du själv ägnar för mycket tid, lagom med tid eller för lite tid åt...?

Svara med ett kryss på varje rad.

Diagrammet visar att det man framförallt anser sig ägna för mycket tid åt är arbete. För lite tid ägnar man åt "vänner och bekanta" samt "sport eller träning".

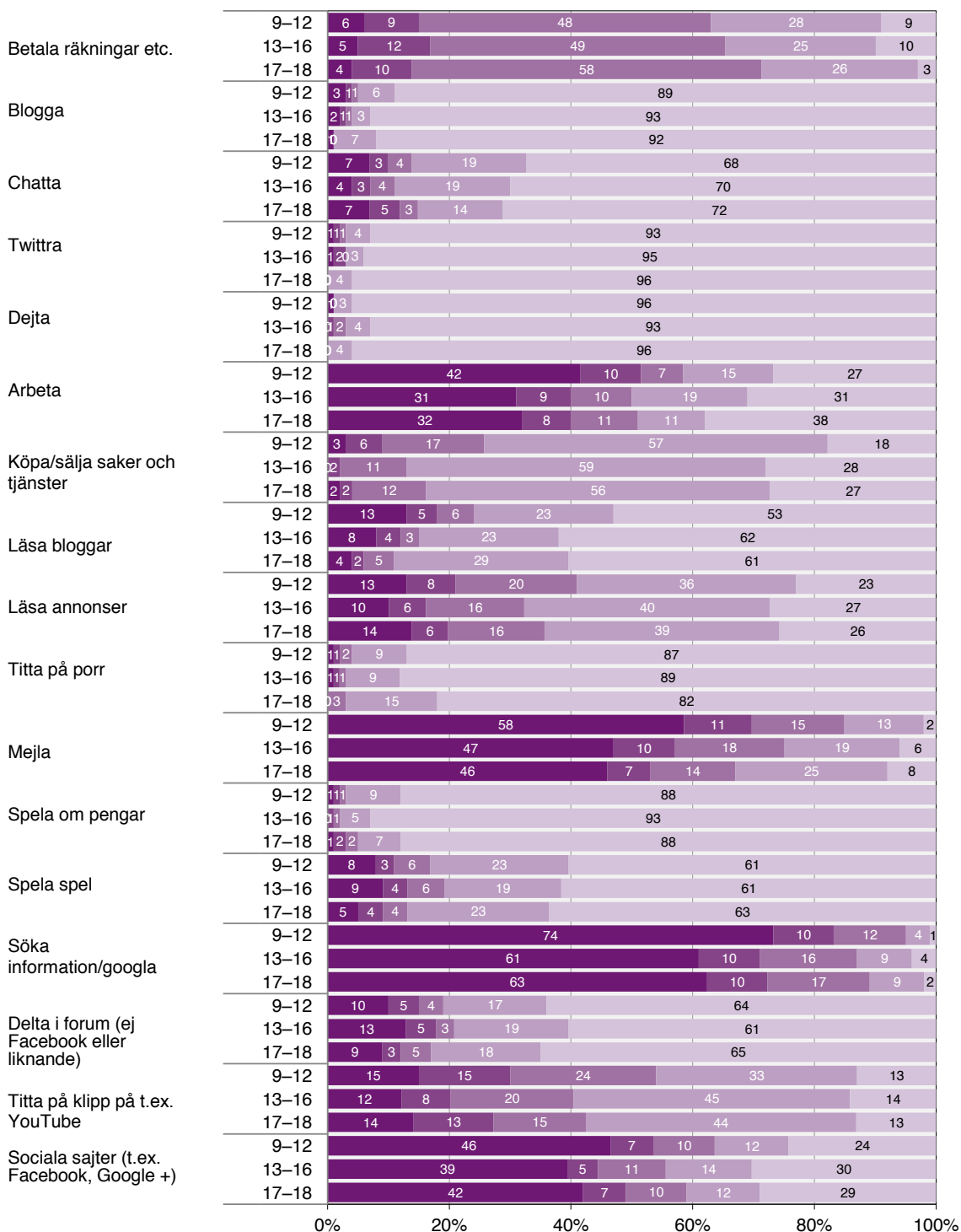
Jämfört med 2010 är svarmönstret likartat.

Ser man till föräldrarnas ålder syns endast en tydlig skillnad och det gäller mobilanvändning: 15 % av -39 år, 7 % av 40-49 år och endast 4 % av 50+ år anser att de använder mobilen för mycket.

Ser man till föräldrarnas kön framträder inga skillnader.

25. Vad brukar du själv göra på internet på din fritid?

Svara med ett kryss på varje rad.

■ Flera ggr/vecka ■ En gång/vecka ■ Flera ggr/mån ■ Mer sällan ■ Aldrig

Diagrammet visar att det vanligaste användningsområdet när det gäller internet är att söka efter information. Andra vanliga aktiviteter är att mejla, använda sociala sajter och "arbeta".

Motsvarande fråga ställdes 2010 men saknar den frekvensskala som ovanstående fråga har, varför detaljerade jämförelser inte kan göras. Man kan dock skönja övergripande tendenser och där framgår att sociala sajter används i högre grad än vad som var fallet 2010. I övrigt är svarsmonstret likartat, där fokus ligger på nyttoinriktad användning snarare än underhållning.

Ser man till föräldrarnas ålder syns att nästan alla föräldrar använder internet på sin fritid: 99 % av -39 år, 98 % av 40–49 år och 95 % av 50+ år. Bloggläsandet är betydligt vanligare bland de yngsta. De äldsta tillbringar också betydligt mindre ofta tid med att titta på YouTube-klipp eller med sociala medier. I dessa avseenden påminner alltså de yngre föräldrarnas medieanvändning om barnens.

Kvinnor läser något oftare bloggar och använder betydligt oftare sociala medier än vad män gör. Män läser betydligt oftare annonser, tittar något oftare på porr och på YouTube samt spelar något oftare om pengar än vad kvinnor gör. Vårdnadshavare till 13–16 spelar spel i samma utsträckning, i de båda andra åldersintervallen spelar kvinnor oftare än män.

Bilaga 1.

Bortfall, signifikans, åldersintervall och kalibreringsvikter

Som konstaterats är svarsfrekvensen i föreliggande rapport förhållandevis låg, 41,5 %. En låg svarsfrekvens medför en ökad risk för bortfallsfel – att de som besvarat frågeformulären skiljer sig från dem som inte gjort det så att resultaten av undersökningen blir missvisande för hela urvalet. För att kompensera för detta har SCB kalkylerat kalibreringsvikter (se nedan). De låga svarsfrekvenserna innebär också att antalet respondenter är så litet att få resultat är statistiskt signifikanta på 0,05-nivån. Signifikansnivån anger sannolikheten för att man av en slump skulle få det erhållna resultatet och 0,05 innebär att det är 95 % sannolikhet att resultaten inte påverkats av slumpen. I föreliggande rapport uppnår få iakttagelser denna signifikansnivå. De flesta av dessa är relaterade till barnens ålder och det faktum att de yngsta barnen använder medier i betydligt mindre utsträckning än de äldre, eller till starkt könsbetingad medieanvändning (t.ex. att pojkar spelar betydligt mycket mer datorspel/tv-spel än flickor). De flesta övriga resultat uppnår alltså inte denna signifikansnivå och är således inte vad man i dagligt tal brukar kalla statistiskt säkerställda.

Kommittén Medierådet använde sig i de tidigare undersökningarna av överlappande åldersgrupper, t.ex. 9–12 år och 12–16 år. Anledningen är att man betraktade de respondenter som fyllde år under den tid datainsamlingen pågick som ett år äldre än de som fyllde senare på året. En tolvåring som fyllde tretton innan enkätinsamlingen var avslutad betraktades således som en trettonåring i tidigare material. Då tidigare insamlingar har varit åldersmässigt snedfördelade har vi i denna datainsamling valt ut åldersgrupperna utifrån hur mycket respondenterna fyller under året – som ömsesidigt uteslutande kategorier.

På grund av detta och för att 2012/13 års enkäter har utformats för att kunna jämföra resultaten med de datainsamlingar som genomförts av de norska och finska motsvarigheterna till Statens medieråd har åldersintervallen ändrats till nuvarande 9–12 år och 13–16 år. Detta innebär att åldersintervallen från tidigare undersökningar inte är fullt jämförbara mellan de olika datainsamlingarna. Det saknas fullständiga data för att göra exakta kontroller av hur jämförelser över tid påverkats av dessa inte fullt överensstämmande åldersintervaller. Man kan dock jämföra genomsnittsåldern mellan de olika grupperna.

Åldersintervall och genomsnittsålder för datainsamlingarna 2010–2012/13

2010	2012/13
9–12 (M=10,38 år)	9–12 (M=10,37 år)
12–16 (M=13,93 år)	13–16 (M=14,50 år)

I åldersgruppen 9–12 år skiljer sig genomsnittsåldern inte åt mellan undersökningarna. För de äldsta, 12–16 år i insamlingen 2010 respektive 13–16 år i föreliggande rapport, skiljer sig genomsnittsåldern mer åt: 2010 13,93 år och 2012/13 14,50 år. Det innebär att en del av förändringarna över tid mellan de olika datainsamlingarna kan vara konsekvensen av ålderskillnader bland de barn som föräldrarna avsett i sina svar.

Eftersom samtliga de tidigare datainsamlingarna genomförts av andra aktörer än Statens medieråd och Statistiska centralbyrån saknas ett fullständigt rådatamaterial för alla dessa utom *Ungar & medier 2010*. Det går därför inte att sluta sig till exakt hur mycket av förändringarna mellan undersökningstillfällena som kan förklaras av åldersdifferenser. På grund av osäkerheten kring de effekter dessa åldersdifferenser har på resultatet har vi valt att endast göra jämförelser med resultatet från 2010.

SCB har också kalkylerat kalibreringsvikter för varje respondent. Vid bortfall kan det vara så att vissa grupper av urvalet svarar i större utsträckning än övriga, t.ex. kan flickor svara i högre grad än pojkar eller barn med lågutbildade föräldrar mindre än de med högutbildade. Om de grupper som svarat i högre grad har en annan fördelning på undersökningsvariablerna än övriga kan detta ha en snedvridande effekt på resultatet. För att kompensera för detta har kalibreringsvikter använts. Kalibreringsvikterna har dock inte använts vid jämförelser med *Ungar & medier 2010* då den äldre datainsamlingen saknade sådana.

Ytterligare information om datainsamlingen finns på www.statensmedierad.se/ungarochmedier.

ISSN: 2001-6840
Grafisk form: John Eyre

Statens medieråd

Box 27204 102 53 Stockholm Besöksadress: Borgvägen 1, pl 5

Tel: +46(0)8 665 14 60 Fax: +46(0)8 21 01 78

www.statensmedierad.se registrator@statensmedierad.se